

Lop Ma Su

罗马书

Sop Ddut Nul Nyi Yeap

1 Yet Sut Jiit Dup zyl lal Bao Lop, kul zyl yaot zeal, ddue ddiip mu zyl geat Sep Ye sop qo jol. ²Sop qo tao Sep Ye ap weat jiit set sul na dva dva jol, sy su kiet xuep du heat ngea, ³hxit xip Ssu ngop Sep Yet Sut Jiit Dup kea, gie fu chut nyil hxit nao, Dal Vil cil zal sul let yao ngeat, ⁴gie haop jjal sy heat Yi nyil hxit nao, xiil rrao ddveat bao lyip, vu ye gie Sep Ye Ssu tveat ddeat ddao ngeat. ⁵Ngop heat xip bbu rrao hxe bbo nyi zyl yaot hxil ddea zap, lup ggup kaop ngea gao ddaot rrao sup ggat xip mel yet nyi mu rryp kea ddot nrep; ⁶Gao ddaot kul lyip Yet Sut Jiit Dup ddiil heat hnu cao nap heat tat ddiil gao chaot. ⁷Ngop su ggao nap heat Lop Ma rrao Sep Ye let njo、kul lyip sy yaot zeal heat na dva dva bbiit. Hxe bbo、vu sop ggat a xit heat Sep Ye A Bba nyi Sep Yet Sut Jiit Dup bbu rrao ja nap heat bbiit ku.

问候与祝愿

1 耶稣基督的仆人保罗，奉召为使徒，特派传神的福音；²这福音是神从前借众先知在圣经上所应许的，³论到他儿子我主耶稣基督，按肉体说，是从大卫后裔生的；⁴按圣善的灵说，因从死里复活，以大能显明是神的儿子。⁵我们从他受了恩惠，并使徒的职分，在万国之中叫人为他的名信服真道；⁶其中也有你们这蒙召属耶稣基督的人。⁷我写信给你们在罗马为神所爱、奉召作圣徒的众人。愿恩惠、平安，从我们的父神并主耶稣基督，归与你们。

Bao Lop Keap Keap Mu Lop Ma Leat Na Nyil Ku

⁸Jiit ddaot, ngop Yet Sut Jiit Dup deap, nap heat na dva dva wo lal ngop Sep Ye qaop chet, nap heat nrep ni mii tap chyp ddup juet rrao hxit ca ggol. ⁹Ngop xip Ssu sop qo kiet rrao, ni yi gie Zhao fu heat Sep Ye diip biil, ngop keap seap map no mu hxit nap heat kea; ¹⁰kea ddva xi taot, tie tie keap keap mu kea jjea, Sep Ye nduet ddea nyil mu, mep dduet jlop sea syt wo shul sea nap heat bbu leat ddop jiit geal. ¹¹Ngop keap keap mu nap heat hxaop nduet, Yi ddiil heat hxe bbo tap ddiip ful nap heat bbiit, nap heat ggat wop ggea biil; ¹²tao seat ngop nap heat gao ddaot rrao, nap nyi ngop rryl chaot nrep ni yet nyi mu, ze tap zzu mu ku dvep wop. ¹³Vil mu nyip bba ddiil, ngop nap heat ggat map set map ku, ngop zat nvu yep ni diil nap heat bbu leat, nap heat gao ddaot rrao mop it rry wop, ddeat bbop sul ve yiit gao ddaot rrao seat rra nduet; ao ddet a taot kea jiit ndeap ddea wop xi. ¹⁴Xiit Lap put、sup miil ddea sul、ni yi put、ni ddeap put, ngop jiit xip heat nryp map bbiip; ¹⁵ao set ngop vu lal nyil mu sop qo gie hop nap heat Lop Ma rrao put dvut ku.

Sop Qo Vu Lal Mot

¹⁶Ngop sop qo gie ku dddvup mu map na, sop qo tao Sep Ye vu ye ngea, nrep heat kaop ngea gut hxe ngeat, jiit bbii Yeap Tel put ngea, mep dduet Xiit Lap put ngea. ¹⁷Sep Ye ni

保罗切愿往罗马探望

⁸ 第一，我靠着耶稣基督，为你们众人感谢我的神，因你们的信德传遍了天下。⁹ 我在他儿子福音上，用心灵所侍奉的神，可以见证我怎样不住地提到你们；¹⁰ 在祷告之间，常常恳求，或者照神的旨意，终能得平坦的道路往你们那里去。¹¹ 因为我切切地想见你们，要把些属灵的恩赐分给你们，使你们可以坚固；¹² 这样我在你们中间，因你与我彼此的信心，就可以同得安慰。¹³ 弟兄们，我不愿意你们不知道，我屡次定意往你们那里去，要在你们中间得些果子，如同在其余的外邦人中一样；只是到如今仍有阻隔。¹⁴ 无论是希腊人、化外人、聪明人、愚拙人，我都欠他们的债；¹⁵ 所以情愿尽我的力量，将福音也传给你们在罗马的人。

福音的大能

¹⁶ 我不以福音为耻；这福音本是神的大能，要救一切相信的，先是犹太人，后是希腊人。¹⁷ 因为神的义正在这福

mgiep sop qo tao kiet rrao tveat ddeat ddao ngeat; ni mgiep tao nrep ni bbu lyi, nrep ni bbu leat ngeat. Su kiet ggao sseat: “Ni mgiep put nrep ni deap hnu mgaol wop hngul.”

Hnu Cao Yal Ddu

¹⁸Jiit bbii Sep Ye ni qiit, mii kiet rrao tveat ni map juel map mgiep heat hnu cao kaop ngea kiet gat, nvut map mgiep jjip、rryp kea ndeap heat hnu cao ggat ddiil ngea. ¹⁹Sep Ye nvut qiil nao, hnu cao wo set ddop heat, jiit bbii tveat hnu cao ni gat; Sep Ye tveat xip heat dvut ggol. ²⁰Mii miil zil gpop ddet ddep, Sep Ye ssep sse ddop nyi Sep Ye ddivup ddivup nao, na dao dao wo set ddop ngeat, na ddu wo hxaop ma ddop, ao ddet zil gao du heat kaop ngea nyil, ze wo set ddop, sup ggat viip let map ddop. ²¹Xip heat Sep Ye set, ao ddet gie Sep Ye mu xip dvaop map ssea, ao nyi xip qaop map chet. Xip heat ni nduet tvil tap jiit map pii, map sep hxet heat ni ze na ddue lo. ²²Yaop gie ni yi mu hxit, bao lyip tvil ni ddeap mu; ²³Chut map biil heat Sep Ye dvaop ssea gie tvil bbu yi mu, chut hngul heat hnu cao nyi ddveap nga、sset nyeat、bbii at ji seat rra.

²⁴Ao set Sep Ye xip heat tveat ni ka sseat mu ni ggea heat miit jja nvut jjip, rryl chaot yaop geap bbu ku tvup. ²⁵Xip heat Sep Ye ddu rryp gie tvil ddu mgii mu, geat zil ddeat gat heat juel gaol, zhao fu, kaop ngea zil Sep haot juel map gaol, zhao map fu. Sep nao qaop chet ssep sse kea cha keap heat ngea. At Mi. ²⁶Ao set Sep Ye tveat xip heat miil

音上显明出来；这义是本于信，以至于信。如经上所记：“义人必因信得生。”

人类的罪恶

¹⁸原来神的忿怒，从天上显明在一切不虔不义的人身上，就是那些行不义阻挡真理的人。¹⁹神的事情，人所能知道的，原显明在人心里；因为神已经给他们显明。²⁰自从造天地以来，神的永能和神性是明明可知的，虽是眼不能见，但借着所造之物就可以晓得，叫人无可推诿。²¹因为他们虽然知道神，却不当作神荣耀他，也不感谢他。他们的思念变为虚妄，无知的心就昏暗了。²²自称为聪明，反成了愚拙；²³将不能朽坏之神的荣耀变为偶像，仿佛必朽坏的人和飞禽、走兽、昆虫的样式。

²⁴所以神任凭他们逞着心里的情欲行污秽的事，以致彼此玷辱自己的身体。²⁵他们将神的真实变为虚谎，去敬拜侍奉受造之物，不敬奉那造物的主。主乃是可称颂的，直到永远。阿们。²⁶因此，神任凭他们放纵可羞耻的情

chet, ku ddvup heat ni ggea jjip. Xip heat nyit neal su zhel yet nyi lyi heat ddvup ddvup gie tvil ddu su zhel yet nyi mat lyi heat ddvup ddvup mu; ²⁷Su zhel yi tao seat rra, nyit neal yet nyi lyi heat ddvup ddvup li mgeat, ni ggea ni ssul, ni nduet rryl kiet du, su zhel su zhel bbu ku ddvup heat nvut jjip, yaop geap bbu kiet rrao lat mu zeal wop cha heat tap hlul gie xip bbiit.

²⁸Xip heat bap yiit mu Sep map set seat zeal, Sep Ye ze tveat xip heat miil chet, nduet vel gie ni zheal, jjop map zzu heat nvut ggat ddiil jjip; ²⁹Ni map mgiep, yal vel, ni laol map geal, ddaol tveat (ao nu "ddaol nyip" ddeat)、ni tap ddvep ddvep jiit ni mat lyip, fu hiel, rryl zil, sup chea sup zzu, ddaol shut ngea; ao nyi dduit chil dduit jja heat, ³⁰tap gga rrao sup hxit heat, Sep Ye shaol heat, tap vu zzet heat, dveap gal mu heat, yaop nzu ddea hxit heat, yal nvut jjiit zaol heat, put mu map nul heat, ³¹map sep hxet heat, chu bao heat, ggeap ggea map set heat, sup shao map mel heat. ³²Sep ni jji xip heat wo set, tao seat jjip heat hnu cao xiil cha keap, ao ddet xip heat yaop mu geat jjip map hxit ddi, ve yiit geat jjip yi xip heat ni jjuep.

Sep Ye Nvut Gal Mgiep Teal

2 Nap sup mup lu hxit tao, nap ap su kaop ngea jiit viip let ddea map wop. Nap eap zheat nvut kiet rrao sup mul lu hxit, ze eap zheat nvut kiet rrao yaop yal diil. Nap sup mup lu hxit tao, yaop jjip heat haot sup chaot tap ddup ngea. ²Ngop heat wo set, tao

欲。他们的女人把顺性的用处变为逆性的用处；²⁷男人也是如此，弃了女人顺性的用处，欲火攻心，彼此贪恋，男和男行可羞耻的事，就在自己身上受这妄为当得的报应。

²⁸ 他们既然故意不认识神，神就任凭他们存邪僻的心，行那些不合理的事；²⁹ 装满了各样不义、邪恶、贪婪、恶毒（或作“阴毒”），满心是嫉妒、凶杀、争竞、诡诈、毒恨，又是谗毁的、³⁰ 背后说人的、怨恨神的（或作“被神所憎恶的”）、侮慢人的、狂傲的、自夸的、捏造恶事的、违背父母的、³¹ 无知的、背约的、无亲情的、不怜悯人的。³² 他们虽知道神判定行这样事的人是当死的，然而他们不但自己去行，还喜欢别人去行。

神的公义审判

2 你这论断人的，无论你是谁，也无可推诿。你在什么事上论断人，就在什么事上定自己的罪；因你这论断人的，自己所行却和别人一样。² 我们知道这样行的

seat jjiip heat hnu cao, Sep Ye xip rryp kea nyil mu xip heat nvut gal hngul. ³Nap hnu cao tao! Nap nvut tat ddup jjiip heat hnu cao mup lu hxit, yaop jjiip heat haot sup chaot tap ddup ngea, nap nduet nao Sep Ye nvut gal paop njop ddop ap? ⁴Ao nu nap xip ddvep nri heat jjiip hxe、tveat sul rat、ni shel gie na mat gap, xip jjiip hxe nap hiet ni hlu zhaol bao ngeat map set ngeat let? ⁵Nap ni ka, hlu zhaol map bao heat ni deap, yaol chaot ni la zyl du ni la heat nyip hxa kea. Nyip hxa ggaot, Sep Ye mgiep teal heat nvut gal tveat ddeat ddao. ⁶Xip mep met yaop mup lu nyil mu bao mep met yaop mu hngul. ⁷Ni map tvil mu zut ddea jjiip、dvaop ssea shul, tap lea zha heat mel ddu, nyi chut map ddop ddea shul heat kaop ngea, Sep Ye ze ssep sse hnu mgaol gie bao xip heat bbiit. ⁸Yaop nzu nzu, rryp kea ddut map mu, bao nvut map mgiep ddut mu heat, ze ni la、ni weal gie bao xip heat bbiit. ⁹Shu ddu、shu nja ja jot yal tveat heat hnu cao kaop ngea bbiit, jiiit bbii Yeap Te! put ngea, mep ddut Xiit Lap put ngea; ¹⁰ao ddet dvaop ssea、tap lea zha heat mel ddu、vu sop ja jot zut ddea jjiip put kaop ngea bbiit, jiiit bbii Yeap Te! put ngea, mep ddut Xiit Lap put ngea; ¹¹Sep Ye hnu cao hiet map vel.

¹²Sep ni jji map wop mu yal tveat ggop heat kaop ngea, ni jji nyil map mu chup ci hngul. Sep ni jji juet rrao yal tveat ggop heat kaop ngea, ni jji nyil mu nvut gal zap hngul. ¹³Jiiit bbii, hnu cao Sep Ye jiiit ggea rrao, ni jji nul heat gie ni mgiep mu heat mat ngeap, ni jji jjiip heat gie mgiep diil ngeat. ¹⁴Sep ni jji

人，神必照真理审判他。³你这人哪！你论断行这样事的人，自己所行的却和别人一样，你以为能逃脱神的审判吗？⁴还是你藐视他丰富的恩慈、宽容、忍耐，不晓得他的恩慈是领你悔改呢？⁵你竟任着你刚硬不悔改的心，为自己积蓄忿怒，以致神震怒，显他公义审判的日子来到。⁶他必照各人的行为报应各人。⁷凡恒心行善，寻求荣耀、尊贵和不能朽坏之福的，就以永生报应他们；⁸惟有结党，不顺从真理，反顺从不义的，就以忿怒、恼恨报应他们。⁹将患难、困苦加给一切作恶的人，先是犹太人，后是希腊人；¹⁰却将荣耀、尊贵、平安加给一切行善的人，先是犹太人，后是希腊人；¹¹因为神不偏待人。

¹²凡没有律法犯了罪的，也必不按律法灭亡；凡在律法以下犯了罪的，也必按律法受审判。¹³原来在神面前，不是听律法的为义，乃是行律法的称义。¹⁴没有律法的外邦人若顺着本性行律法上的

map wop heat ddeat bbop sul, xip heat yaop ddvup ddvup nyil mu ni jji kiet nvut jjip nao, xip heat ni jji map wop, ao ddet yaol mu yaop ni jji ngea. ¹⁵Tao, ni jji nvut zeal ddea tveat ddeat ddao zzi xip heat ni diil, xip heat ni gal yi diip ddea zeal, ao nyi xip heat ni nduet tap heap ao rryl nvaop, tap heap ao rryl du. ¹⁶Sep Ye Yet Sut Jiit Dup jol hnu cao gao sseat heat nvut gal nyip hxa, ni nduet ggat ddiil ngop sop qo hxit heat nyil mu tveat ddeat ddao hngul.

Yeap Tel Put Nyi Ni Jji

¹⁷Nap Yeap Tel put ddeat mel, bao ni jji deap, ao nyi zhaol Sep Ye nyil yaop nzu ddea hxit; ¹⁸Sep ni jji gao ddaot rrao mut qeal zap ggo, ze Sep Ye nduet ddea set, ngeap mat ngeap yi wo gal ddoop (ao nu “ya yeat heat nvut ggaot yi njo” ddeat); ¹⁹Ao nyi yaop wo nrep, na jjii put chaot jjop heat ngea, na ddue rrao heat hnu cao bbop ngea, ²⁰ddeap el put hiel sul ngea, a ngat mut sul ngea, ni jji kiet rrao set hxaop nyi rryp kea nyil ddea wop. ²¹Nap sup mut qeal ggop heat, yaol mu yaop mut map qeal xi ap? Nap sup ggat sup ta que ddeat hxit, yaop haot sup que xi ap? ²²Nap sup ggat yiil nrea map biil ddeat hxit, yaop haot yiil nrea xi ap? Nap bbu yi ni zzao, yaop haot bbu hxi gao ddaot leat kup rra que xi ap? ²³Nap zhaol Sep ni jji nyil yaop nzu ddea hxit, yaop haot ni jji tveat, Sep Ye gie ku tvup xi ap? ²⁴Sep Ye mel ddu ddeat bbop sul gao ddaot rrao, nap heat yet nyi mu ku tvup ssaop ggol, sy su kiet ggao du ggeat seat rra.

事，他们虽然没有律法，自己就是自己的律法。¹⁵这是显出律法的功用刻在他们心里，他们是非之心同作见证，并且他们的思念互相较量，或以为是，或以为非。¹⁶就在神借耶稣基督审判人隐秘事的日子，照着我的福音所言。

犹太人与律法

¹⁷既然你称为犹太人，又倚靠律法，且指着神夸口；¹⁸而且从律法中受了教训，晓得神的旨意，也能分别是非（或作“也喜欢那美好的事”），¹⁹又深信自己是给盲人领路的，是黑暗中人的光，²⁰是蠢笨人的师傅，是小孩子的先生，在律法上有知识和真理的模范；²¹你可以教导别人，那么为什么不教导自己呢？你教导别人不可偷窃，为什么自己还偷窃呢？²²你说人不可奸淫，为什么自己还奸淫呢？你厌恶偶像，为什么自己还偷窃庙中之物呢？²³你指着律法夸口，自己倒犯律法，不是玷辱了神吗？²⁴神的名在外邦人中，因你们受了褻渎，正如经上所记的。

²⁵Nap Sep ni jji jjip ngeat nao, ddi ni jji bbu zut bbo nap wo; nap ni jji tveat ngeat nao, nap ddi ni jji ze ddi ni jji map zha. ²⁶Ao set ddi ni jji zap map nvut ggaot, Sep ni jji tat ddiil jjip sseat nao, xip ddi ni jji zap map nvut, ao ddet gie ddi ni jji wop ngeat ddeat map zha ap? ²⁷Ao jiit jiit bbii ddi ni jji zap map nvut ggaot, Sep ni jji jjip sseat nao, xip nap ggao du heat ni jji nyi ddi ni jji wop haot ni jji tveat heat hnu cao tao nvut gal hxe heat mat ngeap ap? ²⁸Ddeat bbop rrao Yeap..Te! put mu heat, ddu rryp Yeap..Te! put mat ngeap, fu chut ddeat bbop rrao heat ddi ni jji, yi ddu rryp ddi ni jji mat ngeap. ²⁹Gao ddaot rrao zeal heat set ddu rryp Yeap..Te! put ngea; ddu rryp ddi ni jji yi ni mop ddaot ngea, yi rrap heat ngeat, ggao du heat ni jji rrap heat mat ngeap. Caop tao sup let nzu ddea hxit, hnu cao bbu lyi heat map ngeap, Sep Ye bbu lyi ngeat.

3 Tao seat hxit lyip, Yeap..Te! put eap zheat sup ddet map bbu ddea wop? Ddi ni jji eap zheat zut bbo wop? ²Nvut kaop ngea jiit zut bbo ye wop; dii tap, Sep Ye sy ddu jao xip heat bbiit ggol ngeat. ³Map nrep heat wop ddeat jiit, tao eap zheat ndeap ddea wop let? Xip heat map nrep, ze Sep Ye ni map bao mgeap ho ap? ⁴Keap seap mu jiit map ddop! Sep Ye ngeap rry, hnu cao jiit mgii ngeat ddeat hxit jiit mat dde. Su kiet ggao du seat:

“Nap hxit heat ddu deap,
mgiep teal diil biil;

²⁵你若是行律法的，割礼固然于你有益；若是犯律法的，你的割礼就算不得割礼。²⁶所以那未受割礼的，若遵守律法的条例，他虽然未受割礼，岂不算是有割礼吗？²⁷而且那本来未受割礼的，若能全守律法，岂不是要审判你这有仪文和割礼竟犯律法的人吗？²⁸因为外面作犹太人的，不是真犹太人；外面肉身的割礼，也不是真割礼。²⁹惟有里面作的，才是真犹太人；真割礼也是心里的，在乎灵，不在乎仪文。这人的称赞，不是从人来的，乃是从神来的。

3 这样说来，犹太人有什么长处？割礼有什么益处呢？²凡事大有好处：第一是神的圣言交托他们。³即便有不信的，这有何妨呢？难道他们的不信，就废掉神的信吗？⁴断乎不能！不如说，神是真实的，人都是虚谎的。如经上所记：

“你责备人的时候，
显为公义；

sup let hxit mba taot,
ndvi ddveat ddop.”

⁵Ngop hnu cao tie tie hxit heat ddut seat hxit, a xit heat ni map mgiep Sep Ye ni mgiep tveat ddeat ddao nao, a xit heat keap seap hxit biil let? Sep Ye ni la tveat nao, xip ni map mgiep ngeat ap? ⁶Keap seap mu jiiit map ngeap! Tao seat rra nao, Sep Ye keap sao hxip jjii nvut gal ddop let? ⁷Sep Ye rryp kea, ngop mgii ddut yet nyi mu, waol rrao mu xip dvaop ssea tveat ddeat gat nao, eap zheat yet nyi ngop nvut gal ssaop, caop yal seat rra xi let? ⁸Keap sao haot a xit heat yal tveat gie tvil zut ddeat map hxit let? Tao ngop heat yet nyi map zut hxit heat hnu cao, ngop heat ddut tao wop ddeat hxit ngeat. Caop tat ddup yal diil nao, bbiit cha ngeat.

Ni Mgiep Put Map Wop

⁹Tao keap seap rra let? A xit heat ka xip heat ddet map bbu ap? Map ngeap ngeat! A xit heat diip ggol: Yeap Tel put nyi Xiit Lap put jiiit yal ddu juet rrao. ¹⁰Su kiet ggao du heat seat:

“Ni mgiep put map wop,
tap yaop jiiit map wop;

¹¹Wo gal heat map wop,
Sep Ye shul heat map wop;

¹²Kaop ngea jiiit jjop vel ddit,
tvil tap jiiit map pii mu;
zut ddea jjip heat map wop,
tap yaop jiiit map wop.

¹³Xip heat quep taop pup du heat vut

被人议论的时候，
可以得胜。”

⁵我且照着人的常话说，我们的不义，若显出神的义来，我们可以怎么说呢？神降怒，是他不义吗？⁶断乎不是！若是这样，神怎能审判世界呢？⁷若神的真实，因我的虚谎，越发显出他的荣耀，为什么我还受审判，好像罪人呢？⁸为什么不说，我们可以作恶以成善呢？这是毁谤我们的人，说我们有这话。这等人定罪，是该当的。

没有义人

⁹这却怎么样呢？我们比他们强吗？决不是的！因我们已经证明：犹太人和希腊人都在罪恶之下。¹⁰就如经上所记：

“没有义人，
连一个也没有；

¹¹没有明白的，
没有寻求神的；

¹²都是偏离正路，
一同变为无用；
没有行善的，
连一个也没有。

¹³他们的喉咙是敞开的坟

qeap ngea,
 xip heat hlul hnu gie sup chea sup zzu,
 hxil ndup ddaot ddaol nyi bbiil shel heat
 ddaol sal wop;
¹⁴tap hxil ndup jiiit rru qa ddaol tveat ngea;
¹⁵caop fu xue yuep,
 xip heat qiil ddveap geal seat tep,
¹⁶gao njo heat jjop rrao
 bbu dda shu ddu heat nvut jjiip.
¹⁷Vu sop heat jjop mop,
 xip heat wo mat se;
¹⁸Xip heat na ddu ddaot
 jjao Sep Ye map jjiip.”

¹⁹Ngop heat wo set, Sep ni jji kiet ddu jiiit ni jji juet rrao heat hnu cao bbu hxil ngea, mep met yaop hxil ndup quet du, hxip jjiil hnu cao ggat jiiit Sep Ye nvut gal qii jue. ²⁰Ao set xue sal wop heat kaop ngea, ni jji jjiip yet nyi mu Sep Ye jiiit rrao mgiep diil mel ddop heat tap yaop map wop, ao det ni jji nao sup ggat yal set ngeat.

Nrep Ni Yet Nyi Mu Mgiep Diil

²¹Ao ddet a taot Sep Ye ni mgiep ni jji ddeat bbop rrao tveat ddeat ddao ggol, ni jji nyi jiiit set sul gao diip: ²²Sep Ye ni mgiep, Yet Sut Jiiit Dup nrep yet nyi mu ja jot nrep heat hnu cao kaop ngea bbiit, ao jiiit rryl mat sea ddea map wop ngeat; ²³hxip jjiil hnu cao jiiit yal tveat ggol, Sep Ye dvaop ssea bbu mat mel. ²⁴A taot haot Sep Ye hxe bbo wop, Jiiit Dup Yet Sut sup gut yet yet nyi mu, ze tap jjiit map luep mu mgiep diil. ²⁵Sep Ye Yet Sut dul gao nyi yal rat juel ddea mu nao, Yet Sut xue

墓，
 他们用舌头弄诡诈，
 嘴唇里有虺蛇的毒气；

¹⁴满口是咒骂苦毒；
¹⁵杀人流血，
 他们的脚飞跑，
¹⁶所经过的路，
 便行残害暴虐的事。
¹⁷平安的路，
 他们未曾知道；
¹⁸他们眼中不怕神。”

¹⁹我们晓得律法上的话都是对律法以下之人说的，好塞住各人的口，叫普世的人都伏在神审判之下。²⁰所以凡有血气的，没有一个因行律法能在神面前称义，因为律法本是叫人知罪。

因信而称义

²¹但如今，神的义在律法以外已经显明出来，有律法和先知为证：²²就是神的义，因信耶稣基督加给一切相信的人，并没有分别；²³因为世人都犯了罪，亏缺了神的荣耀；²⁴如今却蒙神的恩典，因基督耶稣的救赎，就白白地称义。²⁵神设立耶稣作挽回祭，是凭着耶稣的血，借着人的信，要显明神的义；因为他

deap, hnu cao nrep ni jol, Sep Ye ni mgiep tveat ddeat ddao nduet ngeat. Xip ni shel gie hnu cao jiiit tveat heat yal rat, ²⁶a taot rrao xip ni mgiep tveat ddeat ddao, sup ggat xip yaop ni mgiep ngea set, ao nyi Yet Sut nrep heat hnu cao gie mgiep diil.

²⁷Tao seat rra ggop, keap ddea rrao yaop nzu ddea hxit ddop let? Yaop nzu ddea hxit ddea map wop ggol. Zhaol ggut wop wo let? Vu lal teal zhaol ggut ngeat ap? Map ngeap, Sep nrep zhaol ggut ngeat. ²⁸Ao set ngop heat na gao zzu ggol: Hnu cao mgiep diil nao nrep yet nyi ngea, ni jji jjiip map rrap. ²⁹Sep Ye Yeap Tel put Sep Ye a rry zeal ap? Ddeat bbop sul Sep Ye zeal heat yi mat ngeap ap? Ngeap ngeat, ddeat bbop sul Sep Ye yi zeal. ³⁰Sep Ye tap yaop ngea, xip ze nrep ni yet nyi mu ddi ni jji zap ggaot gie mgiep diil, nrep ni yet nyi mu ddi ni jji zap map nvut ggaot yi gie mgiep diil hngul. ³¹Tao seat rra, a xit heat nrep ni yet nyi mu Sep ni jji mgeap ho ngeat ap? Map ngeap! Waol rrao mu ni jji zeal wop ggea ngeat.

Yal Bep Lat Han Sup Ggat Nyil Ddea

4 Tao seat hxit lyp, a xit heat piit pii Yal Bep Lat Han, fu chut nyil mu eap zheat wop let? ²Yal Bep Lat Han mup lu yet nyi mu mgiep diil ngeat nao, yaop nzu ddea hxit ddea wop ngeat; ao ddet Se Ye jiiit rrao yaop nzu ddea hxit ddea map wop. ³Su kiet eap zheat hxit let? Tao seat hxit: "Yal Bep Lat Han Sep Ye nrep, tao ze gie xip ni mgiep mu zha." ⁴Nvut mu put vu pii wop, hxe bbo map zha,

用忍耐的心宽容人先时所犯的罪，²⁶好在现今显明他的义，使人知道他自己为义，也称信耶稣的人为义。

²⁷既是这样，哪里能夸口呢？没有可夸的了。用何法没有的呢？是用立功之法吗？不是，乃用信主之法。²⁸所以我们看定了：人称义是因着信，不在乎遵行律法。²⁹难道神只作犹太人的神吗？不也是作外邦人的神吗？是的，也作外邦人的神。³⁰神既是一位，他就要因信称那受割礼的为义，也要因信称那未受割礼的为义。³¹这样，我们因信废了律法吗？断乎不是！更是坚固律法。

亚伯拉罕的榜样

4 如此说来，我们的祖宗亚伯拉罕凭着肉体得了什么呢？²倘若亚伯拉罕是因行为称义，就有可夸的；只是在神面前并无可夸。³经上说什么呢？说：“亚伯拉罕信神，这就算为他的义。”⁴做工的得工价，不算恩典，乃是该得的；⁵惟有不做工的，只信

tao wop cha ngeat. ⁵Nvut map mu, caop yal gie mgiep mu diil heat Sep Ye a rry nrep heat, xip nrep ni ze gie mgiep mu zha. ⁶Dal Vil seat rra, mup lu ddeat bbop rrao, Sep Ye let mgiep mu zha heat hnu cao ggaot, gie yeap wop ddeat diil. ⁷Xip hxit:

“Xip nrea ddea wo ne、 xip yal ddu wo mbot du heat, caop tao yeap wop ngeat.

⁸Sep let gie yal ddu wop mu map zha heat, caop tao yeap wop ngeat.”

⁹Tao seat na lyip, yeap tao ja jot ddi ni jji zap heat hnu cao ggaot a rry bbiit ngeat ap? Ja jot ddi ni jji zap map nvut heat hnu cao ggaot yi bbiit heat mat ngeap ap? Ngop heat kaop hxit, Yal Bep Lat Han nrep ni yet nyi, ze gie xip ni mgiep mu zha, ¹⁰keap seap zha ngeat let? Xip ddi ni jji zap taot ngea let? Xip ddi ni jji zap map nvut taot ngea let? Ddi ni jji zap taot mat ngeap, ddi ni jji zap map nvut taot ngea. ¹¹Ao jiiit xip ddi ni jji zap heat sut, gie xip ddi ni jji zap map nvut taot nrep ni yet nyi mu mgiep diil heat sut mu, xip ggat ddi ni jji zap map nvut mu nrep heat hnu cao kaop ngea a bba zeal, xip heat ggat yi gie ni mgiep mu zha; ¹²ao nyi ddi ni jji zap heat hnu cao a bba zeal. Ddi ni jji zap heat hnu cao ggat ddiil map hxit ddi, a xit heat piit pii Yal Bep Lat Han nrep ni qiil ddut sea heat hnu cao a bba jiiit ngea. Nrep ni tao, xip ddi ni jji zap map nvut taot wop heat ngea.

Nrep Yet Nyi Mu Gao Njo Heat Xuep Du

¹³Sep Ye Yal Bep Lat Han nyi xip cil zap

称罪人为义的神，他的信就算为义。⁶正如大卫称那在行为以外蒙神算为义的人是有福的。⁷他说：

“得赦免其过、遮盖其罪的，这人是有福的。

⁸主不算为有罪的，这人是有福的。”

⁹如此看来，这福是单加给那受割礼的人吗？不也是加给那未受割礼的人吗？因我们所说，亚伯拉罕的信，就算为他的义，¹⁰是怎么算的呢？是在他受割礼的时候呢？是在他未受割礼的时候呢？不是在受割礼的时候，乃是在未受割礼的时候。¹¹并且他受了割礼的记号，作他未受割礼的时候因信称义的印证，叫他作一切未受割礼而信之人的父，使他们也算为义；¹²又作受割礼之人的父，就是那些不但受割礼，并且按我们的祖宗亚伯拉罕未受割礼而信之踪迹去行的人。

应许因信而实现

¹³ 因为神应许亚伯拉罕

sul xuep hxiip jjiil zap hxe, ni jji yet nyi mu heat mat ngeap, nrep ni nyil mu ni mgiep wop ngeat. ¹⁴Ni jji ddiil heat hnu cao set hngup ndii zap put mu ddop nao, nrep ze bel la la, xuep du heat yi mgeap hol. ¹⁵Ni jji nao ni lal not ngeat (ao nu “sup ggat gu dvi zap ngeat” ddeat); ddal wot ni jji map wop, ddal wot ze nrea ddea map wop. ¹⁶Ao set hnu cao hngup ndii zap put mu nao nrep ni bbu lyi ngeat, tao yet nyi mu ze hxe bbo ddiil ngeat, xuep du ggat cil zal sul kaop ngea bbiit. Gie ni jji ddiil heat cil zal sul bbiit map hxit ddi, Yal Bep Lat Han nrep ni nyil mu heat cil zal sul ggat ddiil yi bbiit. ¹⁷Yal Bep Lat Han kaop nrep heat, xiil sul ggat ddveat bao lyip、map wop tvil wop heat Sep Ye ngea. Xip Sep jiiit ggea rrao a xit heat hxiip jjiil hnu cao a bba zeal. Su kiet kaop ggao seat, hxit: “Ngop nap dul gao nyi lup ggup kaop ngea a bba mu ggol.” ¹⁸Xip hxaop laol ddea map wop taot, nrep ni yet nyi mu hxaop laol ddea wop, ze wo lup ggup kaop ngea a bba zeal, jiiit bbii hxit heat kaot seat sea, hxit: “Nyip cil zal sul tao seat rra hxe.” ¹⁹Xip tap hngup kaol wop hxe taot, xip nduet, yaop geap bbu xiil ggop seat rra, Sa Lat yao map ddop ggol, ao ddet xip nrep ni ndve map ddvop. ²⁰Ao jiiit Sep Ye xuep du hxaop laol, wo map nrep yet nyi mu nduet nvu heat mat ngeap, bao nrep yet nyi mu, ni ddaot wop ggea, dvaop ssea gie Sep Ye bbiit. ²¹Ao jiiit ni tap giel jiiit Sep Ye xuep du heat gao njo ddop nrep; ²²ao set tao ze gie xip ni mgiep mu zha. ²³“Gie xip ni mgiep mu zha” ddeat dduat tat geal, xip tap lea a rry yet nyi mu

和他后裔，必得承受世界，不是因律法，乃是因信而得义。¹⁴若是属乎律法的人才得为后嗣，信就归于虚空，应许也就废弃了。¹⁵因为律法是惹动忿怒的（或作“叫人受刑的”）；哪里没有律法，哪里就没有过犯。¹⁶所以人得为后嗣是本乎信，因此就属乎恩，叫应许定然归给一切后裔；不但归给那属乎律法的，也归给那效法亚伯拉罕之信的。¹⁷亚伯拉罕所信的，是那叫死人复活、使无变为有的神，他在主面前作我们世人的父。如经上所记：“我已经立你作多国的父。”¹⁸他在无可指望的时候，因信仍有指望，就得以作多国的父，正如先前所说：“你的后裔将要如此。”¹⁹他将近百岁的时候，虽然想到自己的身体如同已死，撒拉的生育已经断绝，他的信心还是不软弱；²⁰并且仰望神的应许，总没有因不信心里起疑惑，反倒因信心里得坚固，将荣耀归给神。²¹且满心相信神所应许的必能作成；²²所以这就算为他的义。²³“算为他义”的这句话，不是单为他写的，²⁴也是为我们将来得算为义之人写的，就是我们这信神使我们的主耶稣从死里复活的人。²⁵耶稣被交给，是为

ggao heat mat ngeap, ²⁴a xit heat mep dduot
wo mgiep mu zha heat hnu cao yet nyi mu yi
ggao ngeat, a xit heat Sep Ye, a xit heat Sep
Yet Sut ggat xiil rrao ddveat bao lyip nrep
heat hnu cao tat ddiil ngea. ²⁵Yet Sut a xit
heat nrea ddea yet nyi mu jao hop ngeat, a
xit heat mgiep diil yet nyi mu ddveat bao lyip
ngeat.

Nrep Yet Nyi Mu Mgiep Diil Heat Mep Taop

5 A xit heat nrep ni yet nyi mu mgiep diil
ggop, ze a xit heat Sep Yet Sut Jiit Dup
jol Sep Ye chaot zut. ²A xit heat bao xip jol,
nrep ni yet nyi mu wo ndvea a taot gao hxil
heat hxe bbo tao gao ddaot lyi, ao jiit jjuiep
lea lea mu Sep Ye ddvaop ssea hxaop laol.
³Tao seat rra map hxit ddi, shu ddu gao
ddaot rrao ddeat jiit jjuiep jjuiep lea lea mu
ngeat, wo set, shu ddu ni shel yao; ⁴ni shel
wop ggea yao; wop ggea hxaop laol ddea
yao; ⁵hxaop laol ddea sup ku map tvup, gie a
xit heat bbiit heat Sy Yi, Sep Ye njo gie shet a
xit heat ni gat.

⁶A xit heat ndve ddvop xi taot, Jiit Dup
ze diil du heat nyip hxa nyil mu caop yal wo
lal xiil. ⁷Ni mgiep put yet nyi mu xiil heat nao
ne ngeat, caop zut yet nyi mu xiil, zeal geal
heat wop geal. ⁸Jiit Dup a rry a xit heat caop
yal zeal xi taot, ze a xit heat yet nyi mu xiil,
Sep Ye njo ni ze tao rrao tveat a xit heat dvut
ggol. ⁹A taot a xit heat xip xue deap mgiep
diil ggop, ze waol rrao xip deap Sep Ye ni la
leal hop hngul. ¹⁰A xit heat ggeap ba zeal
taot, Sep Ye Ssu xiil jol, wo Sep Ye chaot zut;

我们的过犯；复活，是为叫我们称义。

因信而称义的结果

5 我们既因信称义，就借着我们的主耶稣基督得与神相和。²我们又借着祂，因信得进入现在所站的这恩典中，并且欢欢喜喜盼望神的荣耀。³不但如此，就是在患难中也是欢欢喜喜的；因为知道患难生忍耐；⁴忍耐生老练；老练生盼望；⁵盼望不至于羞耻，因为所赐给我们的圣灵将神的爱浇灌在我们心里。

⁶因我们还软弱的时候，基督就按所定的日期为罪人死。⁷为义人死，是少有的；为仁人死，或者有敢做的。⁸惟有基督在我们还作罪人的时候为我们死，神的爱就在此向我们显明了。⁹现在我们既靠着祂的血称义，就更要借着祂免去神的忿怒。¹⁰因为我们作仇敌的时候，且借着神儿子的死，得与神和好；

Sep Ye chaot zut ggop, ze waol rrao xip ddveat yet nyi mu wo gut hxe. ¹¹Tao seat rra map hxit ddi, a xit heat Sep Yet Sut Jiit Dup jol Sep Ye chaot zut ggol, ze xip jol Sep Ye nzu ddea hxit.

Yal Dant Nyi Jiit Dup

¹²Tao seat rra, yal ddu tap yaop bbu rrao ndvea hxiip jjii lyi, xiil bao yal ddu bbu lyi ngeat; na dva dva jiit yal tveat ggol, ao set xiil yi na dva dva kiet ddvot. ¹³Ni jji map wop jiit ggea, yal ddu ze hxiip jjii rrao ggol; ao ddet ni jji map wop, yal yi gie yal mu map zha. ¹⁴Yal Dant ddet ddep Maot Xiit kea, xiil ze vu mii zeal ggol, Yal Dant chaot yal tap ddup map tveat ggat ddiil jiit xip fel juet rrao. Yal Dant nao mep ddu tap lyip hxe hnu cao ggaot jiit tvot heat ji ngea. ¹⁵Ao ddet hxe bbo nrea ddea mat sea, tap yaop nrea ddea yet nyi mu na dva dva jiit xiil lo nao, Sep Ye hxe bbo nyi Yet Sut Jiit Dup tap yaop yet nyi mu ja heat hxe bao, waol rrao nvu nvu mu ja jot na dva dva map bbiit ap? ¹⁶Tap yaop yal tveat yet nyi mu yal diil yi hxe bbo mat sea, jiit bbii nvut gal tap yaop bbu lyi yal diil; ao ddet hxe bbo nao nrea ddea zat gea bbu lyi mu mgiep diil. ¹⁷Tap yaop nrea ddea yet nyi mu, xiil ze caop tao yet nyi mu vu mii zeal ggol nao, hxe bbop ddvep nri nyi ja heat ni mgiep zap ggat ddiil, waol rrao mu Yet Sut Jiit Dup tap yaop jol hnu mgaol gao ddaot rrao vu mii map zeal ap? ¹⁸Tao seat hxit lyip, nrea ddea tap yep yet nyi mu, na dva dva jiit gie yal diil, rryl seat rra, tap yep mgiep tut yet nyi mu, na dva dva

既已和好，就更要因他的生得救了。¹¹不但如此，我们既借着我主耶稣基督得与神和好，也就借着他以神为乐。

亚当和基督

¹²这就如罪是从一人入了世界，死又是从罪来的；于是死就临到众人，因为众人都犯了罪。¹³没有律法之先，罪已经在世上；但没有律法，罪也不算罪。¹⁴然而从亚当到摩西，死就作了王，连那些不与亚当犯一样罪过的，也在他的权下。亚当乃是那以后要来之人的预像。¹⁵只是过犯不如恩赐，若因一人的过犯，众人都死了，何况神的恩典，与那因耶稣基督一人恩典中的赏赐，岂不更加倍地临到众人吗？¹⁶因一人犯罪就定罪，也不如恩赐，原来审判是由一人而定罪，恩赐乃是由许多过犯而称义。¹⁷若因一人的过犯，死就因这一人作了王，何况那些受洪恩又蒙所赐之义的，岂不更要因耶稣基督一人在生命中作王吗？¹⁸如此说来，因一次的过犯，众人都被定罪；照样，因一次的义行，众人也就被称义得生命了。¹⁹因一人的悖逆，众人成为罪人；照样，因一人的

jiit mgiep diil hnu mgaol wop ggol. ¹⁹Tap yaop ggiil nao, na dva dva jiit tvil caop yal mu, rryl seat rra, tap yaop ddu mu nao, na dva dva yi tvil ni mgiep mu ggol. ²⁰Ni jji nao ddeat bbor rrao ja jot, nrea ddea ggat ddeat ddao nvu ngeat; ao ddet yal keap ddea rrao ddeat ddao nvu, hxe bbo ze waol rrao mu ddeat ddao nvu ggol. ²¹Yal vu mii zeal hnu cao ggat xiil seat rra; rryl seat, hxe bbo yi ni mgiep jol vu mii zeal, hnu cao ggat a xit heat Sep Yet Sut Jiit Dup yet nyi mu ssep sse hnu mgaol wop.

Yal Gao Ddaot Rrao Xiil, Jiit Dup Gao Ddaot Rrao Ddveat

6 Tao seat rra, keap seap hxit let? A xit heat jip yal ddu gao ddaot rrao, hxe bbo ggat ddeat ddao nvu biil ap? ²Map biil! A xit heat yal kiet rrao xiil ggop heat hnu cao, yal ddu gao ddaot rrao ddveat biil xi ap? ³A xit heat cy zap ndvea Jiit Dup Yet Sut bbu leat heat hnu cao, cy zap ndvea xip xiil bbu leat ngeat wo mat se ap? ⁴Ao set a xit heat cy ni jji jol ndvea xiil bbu leat, xip chaot eat du, a xit heat ggat tap daop lea tap daop la mu jiit hnu mgaol hiil ji wop, Jiit Dup A Bba dvaop ssea jol xiil rrao ddveat bao lyip seat rra. ⁵A xit heat xip xiil heat ji kiet rrao xip chaot nao, xip ddveat bao lyip heat ji kiet rrao yi xip chaot hngul; ⁶a xit heat hluel sul xip chaot ceap shal gal tal, geap bbu yal gie chup ci, a xit heat ggat bao yal ddu zyl lal map zeal; ⁷xiil ggol heat hnu cao yal ddu leal hol mgiep diil ggol. ⁸A xit heat Jiit Dup chaot xiil nao, xip

顺从，众人也成为义了。²⁰律法本是外添的，叫过犯显多；只是罪在那里显多，恩典就更显多了。²¹就如罪作王叫人死；照样，恩典也借着义作王，叫人因我们的主耶稣基督得永生。

在罪里是死，在基督里是活

6 这样，怎么说呢？我们可以仍在罪中，叫恩典显多吗？²断乎不可！我们在罪上死了的人，岂可仍在罪中活着呢？³岂不知我们这受洗归入基督耶稣的人，是受洗归入他的死吗？⁴所以我们借着洗礼归入死，和他一同埋葬，原是叫我们一举一动有新生的样式，像基督借着父的荣耀从死里复活一样。⁵我们若在他死的形状上与他联合，也要在他复活的形状上与他联合；⁶因为知道我们的旧人同他同钉十字架，使罪身灭绝，叫我们不再作罪的奴仆；⁷因为已死的人是脱离了罪。⁸我们若是与基督同死，就信必与他同活；

chaot ddveat hngul wo nrep; ⁹Jiit Dup xiil rrao ddveat bao lyip, ze xiil map bao, xiil yi bao lyip xip sep pu zeal map ddop, wo set. ¹⁰Xip xiil nao yal ddu bbu xiil, tap yep a rry ngeat; xip ddveat nao Sep Ye bbu ddveat ngeat. ¹¹Tao seat rra, nap heat yal ddu bbu gat yi yaop gie xiil seat na cha; Sep Ye bbu gat Jiit Dup Yet Sut gao ddaot rrao nao, yaop gie ddveat mu na cha.

¹²Ao set yal ddu tveat nap heat xiil hngul heat geap bbu kiet rrao vu mii tap zeal, nap heat ggat geap bbu nduet heat ni luep ni njo ddu tap mu. ¹³Nap heat geap bbu kiet diil heat yi gie yal ddu bbiit ni map mgiep heat kup rra mu tap mup; bao xiil rrao ddveat bao lyip heat hnu cao seat rra, yaop gie Sep Ye chet, ao nyi geap bbu kiet diil heat gie ni mgiep heat kup rra mu Sep Ye chet hngul. ¹⁴Yal ddu keap seap mu jiit nap heat sep pu mu map ddop, nap heat ni jji juet mat rraop, ao ddet hxe bbo juet rrao.

Ni Mgiep Zyl Lal

¹⁵Tao haot keap seap rra let? A xit heat hxe bbo juet rrao, ni jji juet mat rraop, ze yal tveat biil ap? Map biil! ¹⁶Nap heat yaop ja chet zyl lal mu, ap su ddu nul ze ap su zyl lal ngea, nap heat wo mat se ap? Ao nu yal ddu zyl lal zeal set xiil, ao nu ddu mu zyl lal zeal set tvil ni mgiep mu. ¹⁷Sep Ye qaop chet, nap heat jiit bbii yal ddu zyl lal zeal, a taot haot ni ddaot hxit nap heat dvut heat jjop kea nyil ddea ddu nul ggol. ¹⁸Nap heat yal ddu rrao tveat ddeat gat ggop, ze ni mgiep zyl lal zeal

⁹ 因为知道基督既从死里复活，就不再死，死也不再作他的主了。¹⁰ 他死是向罪死了，只有一次；他活是向神活着。¹¹ 这样，你们向罪也当看自己是死的；向神在基督耶稣里，却当看自己是活的。

¹² 所以不要容罪在你们必死的身上作王，使你们顺从身子的私欲。¹³ 也不要将你们的肢体献给罪作不义的器具；倒要像从死里复活的人，将自己献给神，并将肢体作义的器具献给神。¹⁴ 罪必不能作你们的主，因你们不在律法之下，乃在恩典之下。

义的奴仆

¹⁵ 这却怎么样呢？我们在恩典之下，不在律法之下，就可以犯罪吗？断乎不可！¹⁶ 岂不晓得你们献上自己作奴仆，顺从谁，就作谁的奴仆吗？或作罪的奴仆，以至于死；或作顺命的奴仆，以至成义。¹⁷ 感谢神！因为你们从前虽然作罪的奴仆，现今却从心里顺服了所传给你们的道理的模式。¹⁸ 你们既从罪里得了

ggol. ¹⁹Ngop nap heat geap bbu fu ndve ddivop yet nyi mu hnu cao tie tie hxit heat ddivop gie nap heat bbu hxit: Nap heat jiiit bbii keap seap geap bbu kiet diil heat gie haop map jjal、ni jji map hol nvut zyl lal zeal, ni jji map hol tap nyip tap nyip ddivop map bbu. A taot yi nat seat geap bbu kiet diil heat gie ni mgiep zyl lal mu ddivop tvil sy. ²⁰Nap heat yal ddivop zyl lal zeal taot, ze ni mgiep let ndea shi map sseat ggol. ²¹A taot nap heat let ku ddivop mu na heat nvut, ggat nyip eap zheat mop wop let? Nvut ggat ddivop mep ddivop nao xiil ngea. ²²Ao ddivop a taot nap heat yal ddivop rrao wo tveat hop, Sep Ye zyl lal zeal ggop, ze tvil sy heat mop wop, mep ddivop ggaot ssep sse hnu mgaol ngea. ²³Yal ddivop vu pii nao xiil ngea, ao ddivop Sep Ye hxe bbo, a xit heat Sep Jiiit Dup Yet Sut gao ddivop rrao, ssep sse hnu mgaol ngea.

Met Yao Gie Mgaop Daot Ddea Mu

7 Vil mu nyip bba ddivop, ngop a taot ni jji gal heat hnu cao bbu hxit, hnu cao ni jji juet rrao nao ddivop gao rrao taot ngea nap heat wo mat se ap? ²Tao nyit neal sut yue wop seat rra, sut yue gao rrao xi, ze ni jji let shi sseat; sut yue xiil ggop, ze sut yue ni jji leal hop. ³Ao set sut yue gao rrao, xip bao ve ddea hnu cao bbu leat, ze yiil nrea mop ddivop mel; sut yue xiil ggop, xip ze sut yue ni jji leal hop ggol, bao hnu cao ve ddea bbu leat ddivop jiiit yiil nrea mop mat ngeap.

⁴Ngop vil mu nyip bba ddivop, tao seat hxit lyp, nap heat Jiiit Dup geap bbu jol, ni jji kiet

释放, 就作了义的奴仆。¹⁹ 我因你们肉体的软弱, 就照人的常话对你们说: 你们从前怎样将肢体献给不洁、不法作奴仆, 以至于不法; 现今也要照样将肢体献给义作奴仆, 以至于成圣。²⁰ 因为你们作罪之奴仆的时候, 就不被义约束了。²¹ 你们现今所看为羞耻的事, 当日有什么果子呢? 那些事的结局就是死。²² 但现今你们既从罪里得了释放, 作了神的奴仆, 就有成圣的果子, 那结局就是永生。²³ 因为罪的工价乃是死; 惟有神的恩赐, 在我们的主基督耶稣里, 乃是永生。

婚姻的比喻

7 弟兄们, 我现在对明白律法的人说, 你们岂不晓得律法管人是在活着的时候吗? ² 就如女人有了丈夫, 丈夫还活着, 就被律法约束; 丈夫若死了, 就脱离了丈夫的律法。³ 所以丈夫活着, 她若归于别人, 便叫淫妇; 丈夫若死了, 她就脱离了丈夫的律法, 虽然归于别人, 也不是淫妇。

⁴ 我的弟兄们, 这样说来, 你们借着基督的身体, 在律

rrao yi xiil ggol, nap heat ggat bao hnu cao ve ddea bbu leat, tao bao xiil rrao ddveat bao lyip, a xit heat ggat mop ddiel Sep Ye bbiit heat ggaot ngea. ⁵A xit heat fu chut ddiil taot, ni jji yet nyi mu ni yal ddu ggea, ze a xit heat geap bbu kiet diil heat gao ddaot rrao lea, xiil heat mop ddiel. ⁶Ao ddet a xit heat yaop ndea heat ni jji kiet rrao xiil ggop, a taot ze ni jji leal ggol, a xit heat ggat Sep zhao fu, yi hiil ji nyil, ggao du heat ni jji hluel ji mat nyil hngul.

Yal Bbu Vu Tut

⁷Tao seat rra, a xit heat eap zheat hxit biil let? Ni jji yal ddu ngea ap? Map ngeap! Ao ddet ni jji map jol, ngop ze eap zheat yal ddu ngea map set. Ni jji: "Ni sup bbop kiet du map biil," ddeat map hxit, ngop ze eap zheat nao ni sup bbop kiet du ngeat map set. ⁸Ao ddet yal ddu put ddea shul, ze Sep daop zha jol ni sup kiet du ddea kaop ngea ggat ngop gao ddaot rrao lea; Sep ni jji map wop taot yal ddu xiil ngea. ⁹Jiit bbii ni jji map wop nao ngop ddveat ngeat; ao ddet Sep daop zha gao kea, yal ddveat bao nyi zhaol, ngop ze xiil lo. ¹⁰Hnu cao ggat ddveat heat Sep daop zha ggaot, bao ngop ggat xiil; ¹¹Yal ddu put ddea shul, ze Sep daop zha jol ngop heat hop, ao nyi ngop gie fu hop. ¹²Tao seat na lyip, Sep ni jji nao haop jjal ngeat, daop zha yi haop jjal, mgiep teal, gga ngeat. ¹³Tao seat rra ggop, gga ggaot ngop ggat xiil ngeat ap? Map ngeap! Ngop ggat xiil heat yal ddu ngea. Ao ddet yal ddu gga ggaot jol ngop

法上也是死了，叫你们归于别人，就是归于那从死里复活的，叫我们结果子给神。⁵因为我们属肉体的时候，那因律法而生的恶欲就在我们肢体中发动，以致结成死亡的果子。⁶但我们既然在捆我们的律法上死了，现今就脱离了律法，叫我们服侍主，要按着心灵的新样，不按着仪文的旧样。

与罪挣扎

⁷这样，我们可说什么呢？律法是罪吗？断乎不是！只是非因律法，我就不知何为罪。非律法说：“不可起贪心”，我就不知何为贪心。⁸然而罪趁着机会，就借着诫命叫诸般的贪心在我里头发动；因为没有律法罪是死的。⁹我以前没有律法是活着的；但是诫命来到，罪又活了，¹⁰我就死了；那本来叫人活的诫命，反倒叫我死；¹¹因为罪趁着机会，就借着诫命引诱我，并且杀了我。¹²这样看来，律法是圣洁的，诫命也是圣洁、公义、善良的。¹³既然如此，那善良的是叫我死吗？断乎不是！叫我死的乃是罪。但罪借着那善良的叫我们死，就显出真是罪，叫我们因着诫命更显出是恶极了。¹⁴我们原

ggat xiil, ze ddu rryp yal ddu ngea tveat ddeat ddao, yal ddu ggat Sep daop zha jol mu waol rrao yal biel tveat ddeat ddao ngeat. ¹⁴Jiit bbii, ni jji yi hngu bbu lyi ngeat, ngop heat wo set, ao ddet ngop nao fu chut ddiil heat ngeat, vut yal ddu bbiit ggol ngeat. ¹⁵Ngop kaop zeal heat ngop yaol mu wo mat se; ngop ni ku heat, ngop geat map zeal, ngop ni map ku heat, ngop bao geat zeal. ¹⁶Ngop kaop zeal heat, ngop ni map ku heat ngea nao, ngop ze ni jji zut ngeat rryp ddeat hxit. ¹⁷Tao seat rra ggop, ze ngop let zeal heat mat ngeap, ngop gao ddaot rrao heat yal ddu let zeal ngeat. ¹⁸Ngop yi wo set, ngop gao ddaot, ngop fu chut gao ddaot, gga ddea map wop; ni diil zut ddea zeal ngol rra, ao ddet zeal ddeat ddao ngop mat rrap. ¹⁹Tao yet nyi mu, ngop ni ku heat zut ddea, ngop bao geat map zeal, ngop ni map ku heat yal ngop haot geat zeal. ²⁰Ngop geat ni map ku heat zeal nao, ngop let zeal heat mat ngeap, ngop gao ddaot rrao heat yal ddu let zeal ngeat. ²¹Ngop na nyil ni jji tap lea wop, ngop ni ku zut ddea zeal taot, ze yal ddu ngop chaot rrao. ²²Ngop gao ddaot nduet nyil mu nao (Xiit Lap mba "caop" ddeat), ngop Sep ni jji ddivop ngeat. ²³Ao ddet ngop na nyil, geap bbu kiet diil heat ddaot ni jji ve ddea tap lea ngop ni rrao heat ni jji bbu ndup, ngop gie kii dea, ngop ggat fu chut gao ddaot yal tveat heat ni jji nul. ²⁴Ngop shu rryp ngeat aop! Ap su ngop gut xiil bbiit heat geap bbu tao mgeap ho ddu let? ²⁵Sep Ye qaop chet, ngop heat Sep Yet Sut Jiit Dup deap, ze wo

晓得律法是属乎灵的，但我是属乎肉体的，是已经卖给罪了。¹⁵因为我所做的，我自己不明白；我所愿意的，我并不做；我所憎恶的，我倒去做。¹⁶若我所做的，是我所不愿意的，我就应承律法是善的。¹⁷既是这样，就不是我做的，乃是住在我里头的罪做的。¹⁸我也知道在我里头，就是我肉体之中，没有善良；因为立志为善由得我，只是行出来由不得我。¹⁹故此，我所愿意的善，我反不做；我所不愿意的恶，我倒去做。²⁰若我去做所不愿意做的，就不是我做的，乃是住在我里头的罪做的。²¹我觉得有个律，就是我愿意为善的时候，便有恶与我同在。²²因为按着我里面的意思（原文作“人”），我是喜欢神的律，²³但我觉得肢体中另有个律和我心中的律交战，把我掳去，叫我附从那肢体中犯罪的律。²⁴我真是苦啊！谁能救我脱离这取死的身体呢？²⁵感谢神，靠着我们的主耶稣基督就能脱离了。这样看来，我以内心顺服神的律，我肉体却顺服罪的律了。

mgeap ho ddop ggol. Tao seat na lyip, ngop ni mop gie Sep ni jji ddu mu, ngop fu chut haot yal ddu ni jji ddu mu lo.

Yi Gao Ddaot Rrao Heat Rraop Ddu

8 A taot, Jiit Dup Yet Sut gao ddaot rrao ggat ddiil, ze yal map diil ggol. ²Hnu mgaol bbiit heat Sy Yi ni jji, Jiit Dup Yet Sut gao ddaot rrao ngop tveat ddeat gat, ngop ggat yal ddu nyi xiil ni jji leal ggol. ³Ni jji fu chut ndve ddvop yet nyi mu, wo zeal taol map ddop heat wop, Sep Ye ze yaop Ssu zyl, tvil yal geap bbu ji mu, yal yet juel ddea mu, fu chut gao ddaot rrao yal diil hop, ⁴ni jji mgiep ggat ggup ddvup a xit heat fu chut ddu map mgal, Sy Yi a rry ddu mgal heat hnu cao tat ddiil kiet gat. ⁵Fu chut ddu mgal heat hnu cao fu chut nvut nduet, Sy Yi ddu mgal heat hnu cao Sy Yi nvut nduet. ⁶Fu chut nvut nduet heat, xiil ngea; Sy Yi nvut nduet heat, hnu mgaol, ni sop ngea. ⁷Tao yet nyi mu, fu chut nduet heat, Sep Ye bbu ggeap ngeat; Sep ni jji ddu map mgal, ao nyi ddu mgal map ddop. ⁸Ao jiit fu chut ddiil heat hnu cao Sep Ye ggat ni jjuup ma ddop.

⁹Sep Ye Yi nap heat ni gao ddaot rrao nao, nap heat ze fu chut map ddiil, Sy Yi ddiil ggol. Hnu cao Jiit Dup Yi map wop nao, Jiit Dup ddiil heat mat ngeap. ¹⁰Jiit Dup nap heat ni ddaot rrao nao, geap bbu ze yal ddu yet nyi mu xiil, yi haot ni mgiep yet nyi mu ddveat. ¹¹Zhaol bao lyip, Jiit Dup ggat xiil rrao ddveat bao lyip put Yi nap heat ni ddaot rrao nao, Jiit Dup Yet Sut ggat xiil rrao ddveat bao

在灵里的生活

8 如今，那些在基督耶稣里的，就不定罪了。²因为赐生命圣灵的律，在基督耶稣里释放了我，使我脱离罪和死的律了。³律法既因肉体软弱，有所不能行的，神就差遣自己的儿子，成为罪身的形状，作了赎罪祭，在肉体中定了罪案，⁴使律法的义成就在我们这不随从肉体，只随从圣灵的人身上。⁵因为随从肉体的人体贴肉体的事，随从圣灵的人体贴圣灵的事。⁶体贴肉体的就是死；体贴圣灵的乃是生命、平安。⁷原来体贴肉体的，就是与神为仇；因为不服神的律法，也是不能服。⁸而且属肉体的人不能得神的喜欢。

⁹如果神的灵住在你们心里，你们就不属肉体，乃属圣灵了。人若没有基督的灵，就不是属基督的。¹⁰基督若在你们心里，身体就因罪而死，心灵却因义而活。¹¹然而，叫耶稣从死里复活者的灵，若住在你们心里，那叫基督耶稣从死里复活的，也必借着住

lyip ggaot, yi nap heat ni ddaot rrao heat Sy Yi jol, nap heat xiil hngul heat geap bbu ggat ddveat bao nyi zhaol hngul.

¹²Vil mu nyip bba ddiil, tao seat na lyip, ngop heat fu chut nryp bbiip, geat fu chut ddut mu gao rrao heat mat ngeap. ¹³Nap heat fu chut ddut mu gao rrao nao, xiil hngul; Sy Yi deap geap bbu mup lu yal mup xiil hop nao, ddveat gao rrao hngul. ¹⁴Sep Ye Yi let heat heat kaop ngea jiit Sep Ye Ssu ngea. ¹⁵Nap heat kaop zap heat, jjao xi heat zyl lal ni mat ngeap; kaop zap heat, ssu ni ngea, ao set ngop heat "A Bba! Put!" ddeat kul. ¹⁶Sy Yi a xit heat ni mop chaot a xit heat Sep Ye ap mel ssu ngea diip; ¹⁷ap mel ssu ngea nao, hngup ndii zap sul ngea, Sep Ye hngup ndii zap sul ngea, Jiit Dup chaot hngup ndii zap sul mu. A xit heat xip chaot tap jjop mu shu ssaop nao, xip chaot tap jjop mu dvaop ssea yi wop hngul.

Lyip Hxe Heat Dvaop Ssea

¹⁸Ngop nduet, a taot shu nja, gie mep ddut tveat ngop heat bbiit heat dvaop ssea bbu daop nao, tveat ni kiet map del ggol. ¹⁹Gie zil ddea keap keap mu Sep Ye ssu na dva dva tveat ddeat ddao lyip hxao. ²⁰Gie zil du heat gao ve ddea juet rrao, yaop ni ku heat mat ngeap, xip ggat tao seat rra ggaot yet nyi mu ngeat. ²¹Ao ddet zil du heat bbu ddva zha leal hop hxaop laol, Sep Ye ap mel ssu yaop nzu mu heat dvaop ssea zap ("zap" jiit miit "ndvea" ddeat). ²²A xit heat wo set, zil du heat kaop ngea tap jjop mu tuet ddvop、shu

在你们心里的圣灵，使你们必死的身体又活过来。

¹²弟兄们，这样看来，我们并不是欠肉体的债，去顺从肉体活着。¹³你们若顺从肉体活着，必要死；若靠着圣灵治死身体的恶行，必要活着。¹⁴因为凡被神的灵引导的，都是神的儿子。¹⁵你们所受的，不是奴仆的心，仍旧害怕；所受的，乃是儿子的心，因此我们呼叫：“阿爸，父！”¹⁶圣灵在我们的心中证实我们是神的儿女；¹⁷既是儿女，便是后嗣，就是神的后嗣，和基督同作后嗣。如果我们和他一同受苦，也必和他一同得荣耀。

将来的荣耀

¹⁸我想，现在的苦楚若比起将来要显于我们的荣耀，就不足介意了。¹⁹受造之物切望等候神的众子显出来。²⁰因为受造之物服在虚空之下，不是自己愿意，乃是因那叫他如此的。²¹但受造之物仍然指望脱离败坏的辖制，得享神儿女自由的荣耀。²²我们知道一切受造之物一同叹息、劳苦，直到如今。²³不但如此，就是我们这有圣灵初结果子

nja a taot kea. ²³Tao seat rra map hxit ddi, a xit heat Sy Yi ddiel bbiip mop wop tat ddiil yi yaol mu ni ddaot tuet ddivop, ssu bbop bbo zap, a xit heat geap bbu gut yet lyip hxaop ngeat. ²⁴A xit heat wo gut nao hxaop laol rrap ngeat, ao ddet wo hxaop heat hxaop laol ggaot hxaop laol mat ngeap, ap su geat xip wo hxaop heat hxaop laol xi let (Hluel su kiet “Ap su geat xip wo hxaop heat lyi hxaop xi let?” ddeat)? ²⁵Ao ddet a xit heat wo hxaop map ddop heat hxaop laol nao, ni shel tveat lyip hxao hngul.

²⁶Rryl seat rra, a xit heat ndve ddivop Sy Yi gao lal bat, a xit heat keap seap kea ddva wo mat se, ao ddet Sy Yi yaol mu wo hxit ddeat gat map ddop heat tuet ddivop gie a xit heat chaot kea ddva. ²⁷Hnu cao ni gal heat, Sy Yi nduet ddea set, Sy Yi Sep Ye nduet ddea nyil mu sy yaot chaot kea ddva. ²⁸Ngop heat wo set, nvut kaop ngea jiiit rryl chaot vu teal, Sep Ye njo heat hnu cao ggat zut bbo wop, xip nduet ddea nyil mu kul ssaop heat hnu cao ngea. ²⁹Xip jiiit bbii ze wo set heat hnu cao, jiiit bbii ze diil du xip Ssu ji nzaol, xip Ssu ggat vil mu nyip bba zat gea gao ddaot rrao Ssu ye zeal. ³⁰Jiiit bbii diil du heat hnu cao, xip heat kul lyip; kul lyip heat hnu cao, bao xip heat gie mgiep mu diil, mgiep mu diil heat hnu cao, bao xip heat ggat dvaop ssea wop.

Sep Ye Njo

³¹Tao seat rra ggop, eap zheat hxit ddea wop xi let? Sep Ye a xit heat lal bat nao, ap

的，也是自己心里叹息，等候得着儿子的名分，乃是我们的身体得赎。²⁴我们得救是在乎盼望；只是所见的盼望不是盼望，谁还盼望他所见的呢（有古卷在此“所看见的人为什么还盼望呢？”）？²⁵但我们若盼望那所不见的，就必忍耐等候。

²⁶况且我们的软弱有圣灵的帮助，我们本不晓得当怎样祷告，只是圣灵亲自用说不出来的叹息替我们祷告。²⁷鉴察人心的，晓得圣灵的意思，因为圣灵照着神的旨意替圣徒祈求。²⁸我们晓得万事都互相效力，叫爱神的人得益处，就是按他旨意被召的人。²⁹因为他预先所知道的人，就预先定下效法他儿子的模样，使他儿子在许多弟兄中作长子。³⁰预先所定下的人又召他们来；所召来的人又称他们为义；所称为义的人又叫他们得荣耀。

神的爱

³¹既是这样，还有什么说的呢？神若帮助我们，谁能

su wo a xit heat ndeap sseat ddop let? ³²Sep Ye yaop Ssu ddao map no, gie a xit heat na dva dva chaot mgeap ggo nao, kaop ngea yi gie xip chaot pii map luep mu ja a xit heat bbiit heat mat ngeap ap? ³³Ap su wo Sep Ye kul lyip heat hnu cao nvaop ddo let? Sep Ye xip heat gie mgiep mu diil ggol. ³⁴Ap su wo xip heat yal diil ddop let? Jiit Dup Yet Sut xiil ggol, ao jiit xiil rrao ddveat bao lyip, a taot Sep Ye seat tvut nyi, a xit heat chaot kea ddva ggol. ³⁵Ap su a xit heat nyi Jiit Dup njo gie ful nyit ddea gat ddop let? Shu ddu ngea ap? Shu nja ngea ap? Gup ngea ap? Weap hxep ngea ap? Geap bbu neap ddi ddi ngea ap? Xue ngea ap? Rreat heap ngea ap? ³⁶Su kiet ggao seat:

“Ngop heat nyip yet nyi mu tap nyip jiit sup let fu; sup ngop heat gie fu hxe heat hxaop seat na.”

³⁷Ao ddet a xit heat njo heat Sep deap, nvut tao kaop ngea kiet rrao vu ye ndvi ddveat ggol. ³⁸Ngop wo nrep biel, xiil ngea, gao rraop ngea, mii zyl sul ngea, fel sseat heat ngea, fel nao wop heat ngea, a taot nvut ngea, mep ddut nvut ngea, ³⁹qaop mu rrao heat ngea, qaop ne rrao heat ngea, zil du heat ve ddea ngea jiit a xit heat nyi Sep Ye njo gie ful nyit ddea gat ma ddop; njo tao a xit heat Sep Jiit Dup Yet Sut gao ddaot rrao ngeat.

敌挡我们呢？³² 神既不爱惜自己的儿子，为我们众人舍了，岂不也把万物和他一同白白地赐给我们吗？³³ 谁能控告神所拣选的人呢？有神称他们为义了。³⁴ 谁能定他们的罪呢？有基督耶稣已经死了，而且从死里复活，现今在神的右边，也替我们祈求。³⁵ 谁能使我们与基督的爱隔绝呢？难道是患难吗？是困苦吗？是逼迫吗？是饥饿吗？是赤身露体吗？是危险吗？是刀剑吗？³⁶ 如经上所记：

“我们为的缘故终日被杀；人看我们如将宰的羊。”

³⁷ 然而靠着爱我们的主，在这一切的事上已经得胜有余了。³⁸ 因为我深信无论是死，是生，是天使，是掌权的，是有能的，是现在的事，是将来的事，³⁹ 是高大的，是低处的，是别的受造之物，都不能叫我们与神的爱隔绝；这爱是在我们的主基督耶稣里的。

Sep Ye Yii Sep Lyip Put Seal

9 Ngop Jiit Dup gao ddaot rrao dduut rryip hxit, map mgii, ngop ni gal Sy Yi let tut lea, ngop chaot diip ddea zeal; ²Ngop ni shu ye wop, tie tie ni nop ngeat. ³Ngop vil mu nyip bba、ngop chaot zheal jjop tap maol kii heat yet nyi mu, yaop gie rru qa, Jiit Dup bbu rrao ful ddeat gat hop ddeat jiit, ngop yi ni ku. ⁴Xip heat Yii Sep Lyip put ngea, ssu bbop bbo、dvaop ssea、chu kaop ngea、Sep ni jji、sy hxiip mot ni jji, xuep du jiit xip heat ddaot ngea. ⁵Piit pii mot ddiil xip heat ddaot ngea, gie fu chut nyil hxit, Jiit Dup yi xip heat gao ddaot ddeat ddao, xip kaop ngea kiet rrao, ssep sse qaop chet biil heat Sep Ye ngea. At Mi.

⁶Tao Sep Ye dduut bel la la ddeat hxit heat mat ngeap, Yii Sep Lyip bbu rrao yao heat, kaop ngea jiit Yii Sep Lyip put ngea heat mat ngeap; ⁷Yal Bep Lat Han cil zal sul, kaop ngea jiit xip ap mel ssu zeal heat yi mat ngeap. “Yii Sa bbu rrao yao heat a rry nap gal qii ddeat diil.” ⁸Tao fu chut let yao heat ap mel ssu Sep Ye ap mel ssu mat ngeap, xuep du heat ap mel ssu set cil zal sul zha biil ye ddeat tea. ⁹Xuep du heat dduut tao seat hxit: “Ne kaol a taot ngop lyip, Sa Lat ssu tap lea yao hxe.” ¹⁰Tao seat rra map hxit ddi, Liil Bep Jat wop xi, tap yaop bbu rrao, a xit heat piit pii Yii Sa bbu rrao jjiip lup wop ggol, (¹¹zheap ssu yao ssal map lyip xi, zut yal zeal ddeat map ddao xi, ao ddet Sep Ye hnu cao seal heat nduet ddea tveat ddea ddao, hnu cao

神选择以色列人

9 我在基督里说真话，并不谎言，有我良心被圣灵感动，给我作见证；²我是大有忧愁，心里时常伤痛。³为我弟兄、我骨肉之亲，就是自己被咒诅，与基督分离，我也愿意。⁴他们是以色列人，那儿子的名分、荣耀、诸约、律法、礼仪、应许都是他们的。⁵列祖就是他们的祖宗，按肉体说，基督也是从他们出来的，他是在万有之上，永远可称颂的神。阿们。

⁶这不是说神的话落了空，因为从以色列生的，不都是以色列人；⁷也不因为是亚伯拉罕的后裔，就都作他的儿女。惟独“从以撒生的，才要称为你的后裔。”⁸这就是说，肉身所生的儿女不是神的儿女，惟独那应许的儿女才算是后裔。⁹因为所应许的话是这样说：“到明年这时候我要来，撒拉必生一个儿子。”¹⁰不但如此，还有利百加，既从一个人，就是从我们的祖宗以撒怀了孕，¹¹双子还没有生下来，善恶还没有做出来（只因要显明神拣选人的旨意，¹²不在乎人的行为，

mup lu rra heat mat ngeap, hnu cao kul heat Sep rrap,) ¹²Sep Ye ze Lil Bep Jat bbu hxit: “Mep dduet ye heat bbat heat zhao fu hxe.” ¹³Su kiet ggao du kaot seat sea: “Ya Gop nao ngop xip njo ngeat, Yii Sao nao ngop xip shaol ngeat.”

¹⁴Tao seat rra, a xit heat eap zheat hxit biil let? Sep Ye eap zheat map mgiep ddea wop ap? Map wop! ¹⁵Xip Maot Xiit bbu hxit:

“Ngop ap su shao mel nduet,
ze ap su shao mel;
jjiip ni gie ap su bbiit nduet,
ze gie ap su bbiit.”

¹⁶Tao seat na lyip, tao ni diil heat mat rrap, tep heat yi mat rrap, shao mel tveat heat Sep Ye a rry rra ye. ¹⁷Su kiet dduet Fap Lao bbu hxit: “Ngop nap gie dul gao nyi, dduet ddiip mu nap kiet rrao ngop fel vu tveat ddeat gat, ao nyi ngop mel ddu ggat mii tap chyp dduet juet rrao hxit hop ca nduet ngeat.” ¹⁸Tao seat na lyip, Sep Ye ap su shao mel nduet, ze ap su shao mel, ap su ggat ni ka nduet, ze ap su ggat ni ka.

Sep Ye Ni Qiit Nyi Sup Shao Mel

¹⁹Tao seat rra, nap ngop bbu hxit hngul: “Xip eap zheat yet nyi sup gie hxit xi let? Ap su wo xip nduet ddea ndeap ddo let?” ²⁰Nap hnu cao tao ap! Nap ap su ngea haot Sep Ye bbu qa mba geal let? Zil du heat xip zil put bbu: “Nap eap zheat yet nyi tao seat ngop zil let” ddeat hxit biil ap? ²¹Miip miit zzu bbiit

乃在呼召人的主), 神就对利百加说: “将来大的要服侍小的。”¹³ 正如经上所记: “雅各是我所爱的, 以扫是我所恶的。”

¹⁴ 这样, 我们可说什么呢? 难道神有什么不公平吗? 断乎没有! ¹⁵ 因他对摩西说:

“我要怜悯谁,
就怜悯谁;
要恩待谁,
就恩待谁。”

¹⁶ 据此看来, 这不在乎那定意的, 也不在乎那奔跑的, 只在乎发怜悯的神。¹⁷ 因为经上有话向法老说: “我将你兴起来, 特要在你身上彰显我的权能, 并要使我的名传遍天下。”¹⁸ 如此看来, 神要怜悯谁, 就怜悯谁; 要叫谁刚硬, 就叫谁刚硬。

神的愤怒和怜悯

¹⁹ 这样, 你必对我说: “他为什么还指责人呢? 有谁抗拒他的旨意呢?” ²⁰ 你这个人哪! 你是谁, 竟敢向神强嘴呢? 受造之物岂能对造他的说: “你为什么这样造我呢?” ²¹ 窑匠难道没有权柄, 从一团

mii p mii tap op gao ddaot tap dvaop ja lyip pii ddiel heat gat ddea zeal, bao tap dvaop ja pii map ddiil heat gat ddea zeal heat fel map wop ap? ²²Sep Ye xip ni la tveat ddeat ddao, xip fel vu tveat ddeat ddao nduet nao, nvu mu mu ni shel tveat ni la shul jiit du chup ci heat gat ddea ggaot rat; ²³Ao nyi xip ddvep nri heat dvaop ssea gie shao mel zap, shel mu ze zeal du dvaop ssea zap heat gat ddea ggaot kiet rrao tveat ddeat ddao hxe. ²⁴Gat ddea tao a xit heat Sep Ye let kul lyip tat ddiil ngea, Yeap Tel put gao ddaot kul map hxit ddi, ddeat bbop sul gao ddaot yi kul ngeat. Tao eap zheat map biil ddea wop let? ²⁵Tao Sep Ye Hop Xiit At su kiet hxit seat:

“Jiit bbii ngop lup su mat ngeap ggaot,
ngop xip gie lup su ddeat diil hxe;
jiit bbii wo map njo heat,
ngop xip gie wo njo ddeat diil hxe.

²⁶Jiit bbii eap zheat miil ddea rrao xip heat bbu hxit:

“Nap heat ngop lup su mat ngeap,”
mep ddu ggeat rrao xip heat gie ddveat
gao rrao heat Sep Ye Ssu ddeat diil.”

²⁷Yii Sep Yal Yii Sep Lyip put wo lal kul sseat hxit: “Yii Sep Lyip put nvu heap dde lao sha seat rra, ao ddet wo gut heat nao zzy p nri heat kiet mat dvea; ²⁸Sep hxip jjii rrao xip ddu t jjip, xip ddu t ggat yiip bel gao njo, jaol jaol mu gao njo nduet.” ²⁹Bao Yii Sep Yal jiit bbii hxit nvut seat hxit:

“Hxip mal Sep a xit heat chaot shut zyl
mat tveat nao,

泥里拿一块作成贵重的器皿，又拿一块作成卑贱的器皿吗？²²倘若神要显明他的忿怒，彰显他的权能，就多多忍耐宽容那可怒、预备遭毁灭的器皿；²³又要将他丰盛的荣耀彰显在那蒙怜悯、早预备得荣耀的器皿上。²⁴这器皿就是我们被神所召的，不但是从犹太人，也是从外邦人中。这有什么不可呢？²⁵就像神在何西阿书上说：

“那本来不是我子民的，
我要称为我的子民；
本来不是蒙爱的，
我要称为蒙爱的。

²⁶从前在什么地方对他们说：

‘你们不是我的子民’，
将来就在那里称他们为
永生神的儿子。”

²⁷以赛亚指着以色列人喊着说：“以色列人虽多如海沙，得救的不过是剩下的余数；

²⁸因为主要在世上施行他的话，叫他的话都成全，速速地完结。”²⁹又如以赛亚先前说过：

“若不是万军之主给我们
存留余种，

a xit heat shel mu ze Sop Dot Ma、Gop Maot Lat seat rra ggol.”

我们早已像所多玛、蛾摩拉的样子了。”

Yii Sep Lyip Put Nyi Sop Qo

³⁰Tao seat rra, a xit heat keap seap hxit biil let? Ni mgiep map zhot heat ddeat bbop sul bao lyip ni mgiep wop, tao nrep ni yet nyi mu wop heat ni mgiep ngea. ³¹Ao ddet Yii Sep Lyip put ni jji cheap qii kiet rrao heat ni mgiep zhot, bao lyip ni jji tao jjip map ddop. ³²Tao eap zheat yet nyi ngea let? Xip heat nrep ni deap mu map luep, mup lu a rry deap mu luep, xip heat bao qiil bal lao ggaot kiet kiet mgeat. ³³Su kiet ggao du heat seat rra, hxit:

“Ngop Xiip Ngat rrao qiil bal lao tap gaol tveat du,
hnu cao diil heat lao ye ngea;
xip deap nrep heat hnu cao sha daol map ddop.”

以色列人和福音

³⁰ 这样，我们可说什么呢？那本来不追求义的外邦人反得了义，就是因信而得的义。³¹但以色列人追求律法的义，反得不着律法的义。³²这是什么缘故呢？是因为他们不凭着信心求，只凭着行为求，他们正跌在那绊脚石上。³³就如经上所记：

“我在锡安放一块绊脚的石头，
跌人的磐石；
信靠他的人必不至于羞愧。”

10 Vil mu nyip bba ddiil, ngop ni ku heat, Sep Ye bbu kea jjea heat, Yii Sep Lyip put ggat wo gut nduet ngeat. ²Ngop diip biil, xip heat Sep Ye bbu ni cop wop, ao ddet set hxaop rryp nyil mu heat mat ngeap; ³Tao yet nyi mu, Sep Ye ni mgiep map set, yaop ni mgiep dul gao nyi nduet, ze Sep Ye ni mgiep map nul lo. ⁴Ni jji cheap qiil nao Jiit Dup ngea, xip nrep heat kaop ngea ggat jiiit ni mgiep wop.

10 弟兄们，我心里所愿的，向神所求的，是要以色列人得救。²我可以证明他们向神有热心，但不是按着真知识；³因为不知道神的义，想要立自己的义，就不服神的义了。⁴律法的总结就是基督，使凡信他的都得着义。

Gut Hxe Gie Sep Kea Jjea Kaop Ngea Bbiit

⁵Maot Xiit ggao du hxit: “Hnu cao ni jji

救恩必给一切求告主的人

⁵摩西写着说：“人若行那

bbu lyi heat ni mgiep ggaot jjip, ze tao yet nyi mu ddveat gao rrao hxe.”⁶Nrep ni bbu lyi heat ni mgiep a rry tao seat hxit: “Nap ni ddaot tao seat tap hxit: ‘Ap su rret mii kiet leat hxe?’ (Jiit Dup hiet ssal lyip hxe heat ngea),⁷‘ap su ssal hngu miil leat hxe let?’ (Jiit Dup gie xiil rrao hiet dda lyip hxe heat ngea.)⁸Xip ddu rryp keap seap hxit let? Xip hxit:

“Jjop kea tao nap bbu kaop vup map jot, nap hxil ndup ddaot ddaot rrao, nap ni ddaot rrao.”

Tao ngop heat hop heat Sep nrep jjop kea ngea.⁹Nap hxil ndup ddaot Yet Sut gie Sep mu hxit ddea ddao, ni ddaot Sep Ye xip ggat xiil rrao ddveat bao lyip nrep, ze wo gut hxe.¹⁰Hnu cao ni ddaot wo nrep, ze mgiep diil biil; hxil ndup ddaot hxit ddeat ddao, ze wo gut biil.¹¹Su kiet hxit: “Xip nrep heat hnu cao kaop ngea sha daol map ddop.”¹²Yeap Tel put nyi Xiit Lap put map seat ddea map wop, na dva dva jiit rryl chaot Sep tap yaop wop; xip yi xip bbu kea jjea kaop ngea hiet zut.¹³Tao yet nyi mu, “Sep mel ddu kea jjea kaop ngea, ze wo gut hxe.”

¹⁴Ao ddet hnu cao xip nrep map nvut, keap sao xip kea jjea ddop let? Xip jjo map nvut, keap sao xip nrep ddo let? Jjop kea hop heat map wop, keap sao wo jjo ddop let?¹⁵Zyl map ssaop nao keap sao jjop kea hop ddop let? Su kiet ggao du seat: “Sop qo hxit, jjuep ddiil hop heat hnu cao, xip heat qiil ddu keap seap ya yeat aop.”¹⁶Ao ddet hnu cao kaop ngea jiit sop qo ddu mu heat mat

出于律法的义，就必因此活着。”⁶惟有出于信心的义如此说：“你不要心里说：谁要升到天上去呢（就是要领下基督来）？”⁷谁要下到阴间去呢（就是要领基督从死里上来）？”⁸他到底怎么说呢？他说：

“这道离你不远，正在你口里，在你心里。”

就是我们所传信主的道。⁹你若口里认耶稣为主，心里信神叫他从死里复活，就必得救。¹⁰因为人心里相信，就可以称义；口里承认，就可以得救。¹¹经上说：“凡信他的人必不至于羞愧。”¹²犹太人和希腊人并没有分别，因为众人同有一位主；他也厚待一切求告他的人。¹³因为“凡求告主名的，就必得救。”

¹⁴然而人未曾信他，怎能求他呢？未曾听见他，怎能信他呢？没有传道的，怎能听见呢？¹⁵若没有奉差遣，怎能传道呢？如经上所记：“报福音，传喜信的人，他们的脚踪何等佳美。”¹⁶只是人没有都听从福音，因为以赛亚说：“主啊，我们所传的有谁信

ngeap, Yii Sep Yal hxit: “Sep ap, ngop heat hop heat ap su wo nrep let?” ¹⁷Tao seat na lyip, jjop kea nrep nao jjop kea nul bbu lyi ngeat, jjop kea nul nao Jiit Dup ddu t bbu lyi ngeat. ¹⁸Ao ddet ngop hxit, hnu cao wo mat jjo ap? Ddu t rryp wo jjo ggol:

“Xip heat qo mii tap chyp ddu p juet rrao hop ca,
xip heat ddu t hop miil ddep kea.”

¹⁹Ngop zhaol bao lyip hxit: Yii Sep Lyip put wo mat se ap? Maot Xiit hxit jiit du:

“Ngop lup su mat ngeap ggaot gie nap heat ni la not hxe;
ngop map sep hxet heat lup su ggaot gie nap heat ni qiit tut hxe.”

²⁰Ao nyi Yii Sep Yal ni ye mu hxit:

“Ngop ma shul heat,
ngop xip heat ggaot gao put;
Ngop ddu t map nul heat,
ngop tveat xip heat dvut.”

²¹Hxit Yii Sep Lyip put kea nao, xip hxit:

“Ngop tap nyip jiit lal chyp ggiil nyi qa mba heat lup su ggaot kul.”

Yii Sep Lyip Lup Su Zzyp Nri

11 Ngop ggaot hxit, Sep Ye xip lup su mgeap ggol ap? Map mgeap! Ngop yi Yii Sep Lyip put, Ya Bep Lat Han ssu hlii, Bin! Ya Min gal qii ngea. ²Sep Ye jiit bbii ze xip wo set heat lup su mgeap ma hop. Su kiet hxit Yii Liil Yal kea, keap seap hxit ngeat nap heat wo mat se ap? Xip Sep Ye jiit rrao keap seap Yii Sep Lyip put nvaop, hxit: ³“Sep ap,

呢？”¹⁷可见信道是从听道来的，听道是从基督的话来的。¹⁸但我说，人没有听见吗？诚然听见了。

“他们的声音传遍天下，

他们的言语传到地极。”

¹⁹我再说，以色列人不知道吗？先有摩西说：

“我要用那不成子民的，
惹动你们的愤恨；
我要用那无知的民，
触动你们的怒气。”

²⁰又有以赛亚放胆说：

“没有寻找我的，
我叫他们遇见；
没有访问我的，
我向他们显现。”

²¹至于以色列人，他说：

“我整天伸手招呼那悖逆、
顶嘴的百姓。”

以色列的余民

11 我且说，神弃绝了他的百姓吗？断乎没有！因为我也是以色列人，亚伯拉罕的后裔，属便雅悯支派的。²神并没有弃绝他预先所知道的百姓。你们岂不晓得经上论到以利亚是怎么说的呢？他在神面前怎样控告

xip heat nyip jiiit set sul fu hop, nyip heal zaot tva hop, ngop tap yaop a rry zyyp, xip heat jiiit ngop hnu mgaol hlep nduet xi.”⁴ Sep Ye dduat bao keap seap hxiiit ngeat let? Xip hxiiit: “Ngop yaol chaot xiit dul yao zyl du, tap ssep ggaol Bat Lap jiiit ggea jue map nvut ngeat.”⁵ A taot yi tao seat rra, hxe bbo nyil mu seal heat, zyl tveat heat nri ddea wop xi. ⁶Hxe bbo bbu lyi ggop, ze mup lu mat rrap, map ngeap nao, hxe bbo ze hxe bbo mat ngeap ggol.

⁷Tao keap seap rra ngeat let? Yii Sep Lyip put let luep heat, xip heat wo map wop; seal ssaop heat hnu cao a rry wo wop, ve yiiit jiiit tvil ni ka mu. ⁸Su kiet ggao du seat:

“Sep Ye map ggiep heat ni mop gie xip heat bbiit,
xip heat ggat na ddu wo hxaop ma ddop,
laop bao wo jjo map ddop a taot kea.”

⁹Dal Vil yi hxiiit:

“Xip heat su vet ssal ddea ggat tvil nga wop mu,
tvil nga mbop ka mu,
tvil qiil bal lao mu,
gie xip heat mup ddea mu.

¹⁰Xip heat na ddu ggat ggao, wo hxaop ma ddop ku; nyip ggat tie tie xip heat rraol ggup kaol ku.”

Ddeat Bbop Sul Wop Gut

¹¹Ngop hxiiit bao, xip heat qiil ndval nao xip heat ggat fal ddvea nduet ngeat ap? Map

以色列人说：“主啊，他们杀了你的先知，拆了你的祭坛，只剩下我一个人，他们还要寻索我的命。”⁴神的回话是怎么说的呢？他说：“我为自己留下七千人，是未曾向巴力屈膝的。”⁵如今也是这样，照着拣选的恩典，还有所留的余数。⁶既是出于恩典，就不在乎行为；不然，恩典就不是恩典了。

⁷这是怎么样呢？以色列人所求的，他们没有得着；惟有蒙拣选的人得着了，其余的就成了顽梗不化的。⁸如经上所记：

“神给他们昏迷的心，
眼睛不能看见，
耳朵不能听见，
直到今日。”

⁹大卫也说：

“愿他们的筵席变为网罗，
变为机槛，
变为绊脚石，
作他们的报应。

¹⁰愿他们的眼睛昏蒙，
不得看见；
愿你时常弯下他们的腰。”

外邦人得救

¹¹我且说，他们失脚是要他们跌倒吗？断乎不是！反

ngeap! Bao xip heat nrea ddea yet nyi mu, gut hxe ze ddeat bbop sul bbu kea, xip heat ku diil vu teal nduet. ¹²Xip heat nrea ddea, gie mii tap chyp mbao ddvep mu; xip heat map laol ddea, gie ddeat bbop sul mbao ddvep mu nao, xip heat ddvep nri heat waol rrao keap sea rra let?

¹³Ngop nap heat ddeat bbop sul bbu ddu tao hxit, ngop ddeat bbop sul zyl yaot ngea, ao set ngop hxil ddea hxao laol (“hxao laol” Xit̄ L̄āp̄ mba “dvaop ssea” ddeat); ¹⁴ngop chaot zheal jjop tap maol kii heat ku diil vu teal, xip heat tap ddiip ggat wo gut jiit geal. ¹⁵Xip heat mot mgeap ho nao, mii tap chyp ddup juet ze Sep Ye chaot zut; xip heat mot wo xi nao, xiil rrao ddveat bao lyip heat mat ngeap ap? ¹⁶Ja chet heat zdup miip hiil haop jjal nao, tap op jiit haop jjal; si zzep haop jjal nao, si gal yi haop jjal ggol.

¹⁷Si gal it rry chu ssal gat, nap gap lap nyeat ngea tao zal gao gat, gao chaot gap lap zzep cul yiip ndaop, ¹⁸nap ze si gal hluel mot yaop nzu hxit ma biil; yaop nzu hxit nao, wo set cha zzep nap kiet rrao heat mat ngeap, nap zzep kiet rrao heat ngea. ¹⁹Nap hxit, gal ggaot chu ssal gat nao, ddue ddiip mu ngop ggat zal gat yet nyi ngea. ²⁰Map nrea. Xip heat map nrep, ao set gie chu ssal lyip; nap nrep, ao set gao del wop ggea; nap yaop nzu nzu mu map biil, bao lyip jjao hngul. ²¹Sep Ye jiit bii gal ggaot ddao map no ggop nao, nap yi ddao map no hxe. ²²Tao seat na lyip, Sep Ye jjiip hxe nyi tvut na du; zhaol fal ddvea put ggaot bbu mot nao, tvut na du ngeat; zhaol

倒因他们的过失，救恩便临到外邦人，要激动他们发愤。¹²若他们的过失，为天下的富足；他们的缺乏，为外邦人的富足，何况他们的丰满呢？

¹³我对你们外邦人说这话，因我是外邦人的使徒，所以敬重我的职分（“敬重”原文作“荣耀”）；¹⁴或者可以激动我骨肉之亲发愤，好救他们一些人。¹⁵若他们被丢弃，天下就得与神和好；他们被收纳，岂不是死而复生吗？¹⁶所献的新面若是圣洁，全团也就圣洁了；树根若是圣洁，树枝也就圣洁了。

¹⁷若有几根枝子被折下来，你这野橄榄得接在其中，一同得着橄榄根的肥汁，¹⁸你就不可向旧枝子夸口；若是夸口，当知道不是你托着根，乃是根托着你。¹⁹你若说，那枝子被折下来是特为叫我接上。²⁰不错，他们因为不信，所以被折下来；你因为信，所以立得住；你不可自高，反要惧怕。²¹神既不爱惜原来的枝子，也必不爱惜你。²²可见神的恩慈和严厉，向那跌倒的人是严厉的；向你是有恩慈的；只要你长久在他的恩慈

nap bbu mot nao, jjiip hxe wop ngeat, nap mep shel she mu xip jjiip hxe gao ddaot rrao hngul; map ngeap nao, nap yi gie tao ssal gat hxe. ²³Ao jjiit xip heat mep shel she mu map nrep heat mat ngeap nao, zal gat hngul xi, Sep Ye xip heat gie zal bao ddop. ²⁴Nap yao lyip ze gap lap nyeat ggaot kiet tao ssal lyip ngeap, ao jjiit ddvup ddvup mat nyil mu wo zal hxil gap lap zut kiet gat, ddvup ddvup nyil mu heat gal bao zal yaol si tao kiet gat heat waop rrao keap seap rra let!

Yii Sep Lyip Put Nreap Bao

²⁵Vil mu nyip bba ddiil, ngop nap heat ggat vii nvut tao map set map ku (a laot nap heat yaop gie ni yi mu na jii), Yii Sep Lyip put ngea ddeat jjiit rry ni ka, Sep Ye let shul jjiit du heat ddeat bbop sul Sep nrep ca taot kea ngea; ²⁶ao ze Yii Sep Lyip tap yi jjiit wo gut hxe. Su kiet hxit seat:

“Gut Sep tap yaop Xiip Ngat rrao ddeat ddao, Ya Gop wot yal ddu kaop ngea ja hop hxe.”

²⁷Bao lyip hxit:

“Ngop xip heat yal ddu ja hop taot, tao ngop xip heat chaot zeal du heat chu ngea.”

²⁸Hxit sop qo kea nao, xip heat nap heat yet nyi mu Sep Ye ggeap ba ngea, hxit seal ssaop kea, xip heat piit pii mot yet nyi mu njo ssaop heat ngea. ²⁹Sep Ye bbiit hxe nyi seal kul ni ddvot map wop ngeat. ³⁰Jiit bbii nap heat Sep Ye ddu map mu, a taot xip heat ddu

里，不然，你也要被砍下来。²³而且他们若不是长久不信，仍要被接上，因为神能够把他们从新接上。²⁴你是从那天生的野橄榄上砍下来的，尚且逆着性得接在好橄榄上，何况这本树的枝子，要接在本树上呢！

以色列的复兴

²⁵弟兄们，我不愿意你们不知道这奥秘（恐怕你们自以为聪明），就是以色列人有几分是硬心的，等到外邦人的数目添满了；²⁶于是以色列全家都要得救。如经上所记：

“必有一位救主从锡安出来，要消除雅各家的一切罪恶”；

²⁷又说：

“我除去他们罪的时候，这就是我与他们所立的约。”

²⁸就着福音说，他们为你们的缘故是仇敌；就着拣选说，他们为列祖的缘故是蒙爱的。²⁹因为神的恩赐和选召是没有后悔的。³⁰你们从前不顺服神，如今因他们的不顺服，你

map mu yet nyi mu, nap heat haot shao mel ssaop. ³¹Tao seat rra, xip heat yi ddu map mu ngeat, xip heat ggat gie nap heat bbiit heat shao mel nyil mu, a taot ze shao mel ssaop. ³²Sep Ye na dva dva jiiit gie ddu map mu gao ddaot gea, ddu ddiip mu na dva dva shao mel nduet.

³³Nal rryp! Sep Ye ddvep nri heat nzu bbop nyi set hxaop.

Xip nvut gal keap seap daop ka!

Xip qiil ddu keap seap shul ka!

³⁴Ap su Sep ni set let?

Ap su xip jjop tup sul zeal nvut let?

³⁵Ap su jiiit bbii gie xip bbiit,

xip ggat mep ddu sop ngeat let?

³⁶Wop kaop ngea jiiit xip bbu rrao ddeat ddao,

xip deap, bao xip bbu leat.

Dvaop sseat gie xip bbiit ddu ddvup ddu sse kea ku. At Mi.

Jiit Dup Gao Ddaot Hnu Mgaol Hiil Wop

12 Ao set vil mu nyip bba ddiil, ngop Sep Ye ni jjiip gie nap heat kea, geap bbu ja chet, ddveat heat juel ddea mu cha, haop jial ngeat, Sep Ye ni xip jjuep ngeat; nap heat tao seat yi ddiil mu zhao fu ngeat. ²Hxip jjiit tao ddu tap nzaol, ni mop a rry gie tvil hiil, nap heat ggat na nyil, eap zheat Sep Ye gga, ggup ddvep, ni jjuep biil heat nduet ddea ngea.

³Ngop gie ngop bbiit heat hxe bbop nyil mu nap heat mep met yaop bbu hxit: Yaop gie na cha kiet nri ddveat mu tap na, Sep Ye

们倒蒙了怜恤。³¹这样，他们也是不顺服，叫他们因着施给你们的怜恤，现在也就蒙怜恤。³²因为神将众人都圈在不顺服之中，特意要怜恤众人。

³³深哉！神丰富的智慧和知识。

他的判断何其难测！

他的踪迹何其难寻！

³⁴谁知道主的心？

谁作过他的谋士呢？

³⁵谁是先给了他，

使他后来偿还呢？

³⁶因为万有都是本于他，

倚靠他，归于他。

愿荣耀归给他，直到永远。阿们。

基督里的新生活

12 所以弟兄们，我以神的慈悲劝你们，将身体献上，当作活祭，是圣洁的，是神所喜悦的；你们如此侍奉，乃是理所当然的。²不要效法这个世界，只要心意更新而变化，叫你们察验何为神的善良、纯全、可喜悦的旨意。

³我凭着所赐我的恩，对你们各人说：不要看自己过于所当看的；要照着神所分

gie mep met yaop bbiit heat nrep ni bbat ye nyil mu, na jjop zzu hngul. ⁴A xit heat geap bbu tap lea geap bbu kiet diil heat zat gea wop nao, geap bbu kiet diil heat kaop ngea jiiit zeal ddea tap ddup a rry wop heat mat ngeap seat rra. ⁵A xit heat hnu cao tao nvut, Jiit Dup gao ddaot rrao tvil geap bbu tap lea mu, rryl mgaop geap bbu kiet ddiil yi tao seat rra ngeat. ⁶Gie a xit heat kaop wop heat hxe bbo nyil, mep met yaop wop rryl mat sea, hxit jiiit du dduat hxit nao nrep ni nyil mu hxit jiiit du dduat hxit, ⁷nvut zeal put zeal nao ni tap giel mu nvut zeal cha; sup mut zeal nao ni tap giel mu sup mut zeal cha; ⁸sup kea nao ni tap giel mu sup kea cha; ja ddeat gat nao ni rryp cha; nvut tvup nao vu ku cha; sup shao mel nao, ni jjujep cha.

Jiit Dup Yao Rraop Ddu Ssea Ddea

⁹Sup njo nao mgii map biil, yal ddu shaol hngul, zut ddea deap hngul. ¹⁰Vil mu nyip bba njo, rryl bbu ni cop hngul; sup hxao laol, rryl tveat jiiit gat hngul. ¹¹Vu ku ndvaop ma biil. Ni cop mii daol seat, tie tie Sep zhao fu hngul. ¹²Hxaop laol ddea gao ddaot rrao jjujep lea hngul, shu ddu gao ddaot rrao ni shel tveat hngul, kea ddva ni rryp na keap mu hngul. ¹³Sy yaot map laol ddea ja jot hngul; su vet gie zut zu mu ssal hngul. ¹⁴Nap heat gup heat, xip heat chaot bbop yip hngul, yeap a rry hngul, rru qa map biil. ¹⁵Jjujep lea heat hnu cao chaot jjujep; nyuel shu heat hnu cao chaot nyuel. ¹⁶Ni mop rryl seat hngul, yaop ddet sup mat rraop mu tap

给各人信心的大小，看得合乎中道。⁴正如我们一个身子上有好些肢体，肢体也不都是一样的用处。⁵我们这许多人，在基督里成为一身，互相联络作肢体，也是如此。⁶按我们所得的恩赐，各有不同。或说预言，就当照着信心的程度说预言，⁷或作执事，就当专一执事；或作教导的，就当专一教导；⁸或作劝化的，就当专一劝化；施舍的，就当慷慨；治理的，就当殷勤；怜悯人的，就当甘心。

基督徒生活守则

⁹爱人不可虚假，恶要厌恶，善要亲近。¹⁰爱弟兄，要彼此亲热；恭敬人，要彼此推让。¹¹殷勤不可懒惰。要心里火热，常常服侍主。¹²在指望中要喜乐，在患难中要忍耐，祷告要恒切。¹³圣徒缺乏，要帮补；客要一味地款待。¹⁴逼迫你们的，要给他们祝福；只要祝福，不可咒诅。¹⁵与喜乐的人要同乐；与哀哭的人要同哭。¹⁶要彼此同心，不要志气高大，倒要俯就卑微的人（“人”或作“事”）。不要自以为聪明。¹⁷不要以恶报恶。众人以

mup, bao qaop ne heat hnu cao bbu lyip (“hnu cao” ao nu “nvut” ddeat). Yaop gie ni yi mu tap na. ¹⁷Yal gie yal tap bao. Na dva dva let gie ya yeat mu na heat nvut, tveat ni kiet del mu geat zeal hngul. ¹⁸Wo zeal ddop nao, vu teal na dva dva chaot zut. ¹⁹Jjiip ddiil heat vil mu nyip bba, yaop wo lal yal tap bao, tveat sup rat jiiit biil, Sep ggat ni la (ao nu “tveat sup ggat ni qiit” ddeat); su kiet ggao sseat: “Sep hxit: ‘Yal bao ngop rra, ngop gie sup bao hxe.’ ” ²⁰Ao set: “Nap ggeap ba waol hxi nao gie xip zhu; keap fep nao gie xip dao; nap tao seat zeal nao, mep nzyip gie xip hnu mgut kiet bol ngeat.” ²¹Nap gie yal ggat nri ddveat map biil, bao lyip zut ddea gie yal ddu kiet nri ddveat hngul.

Fel Sseat Put Ddut Mu

13 Fel sseat hnu nde rrao heat, ap su jiiit xip ddu mu cha, Sep Ye bbu mat lyip heat fel nao map wop. Fel sseat kaop ngea jiiit Sep Ye let dul gao nyi ngeat. ²Ao set fel sseat ndeap heat, ze Sep Ye fel ndeap ngeat, ndeap heat yaol mu gu dvi ssaop hngul. ³Ap nzup zeal heat zut ddea jjiip heat ggat jjao mat ngeap, yal tveat heat ggat jjao ngeat. Nap jjao fel sseat put map jiiip ku ap? Nap zut ddea a rry zeal, ze xip let nzu ddea hxit ddop. ⁴Xip Sep Ye zyl lal ngea, nap chaot zut bbo wop ngeat. Nap yal tveat nao jjao cha, xip bel la la mu heap bbiit heat mat ngeap; xip Sep Ye zyl lal ngea, yal bao heat ngea, yal tveat ggaot gu dvi ngeat. ⁵Ao set nap heat ddu mu hngul, gu dvi yet nyi mu

为美的事，要留心去做。¹⁸若是能行，总要尽力与众人和睦。¹⁹亲爱的弟兄，不要自己伸冤，宁可让步，听凭主怒（或作“让人发怒”）；因为经上记着：“主说：‘伸冤在我，我必报应。’”²⁰所以，“你的仇敌若饿了，就给他吃；若渴了，就给他喝；因为你这样行，就是把炭火堆在他的头上。”²¹你不可为恶所胜，反要以善胜恶。

顺服掌权者

13 在上有权柄的，人人当顺服他，因为没有权柄不是出于神的。凡掌权的都是神所命的。²所以抗拒掌权的，就是抗拒神的命；抗拒的必自取刑罚。³作官的原不是叫行善的惧怕，乃是叫作恶的惧怕。你愿意不惧怕掌权的吗？你只要行善，就可得他的称赞；⁴因为他是神的用人，是与你有益的。你若作恶，却当惧怕，因为他不是空空地佩剑，他是神的用人，是伸冤的，刑罚那作恶的。⁵所以你们必须顺服，不但是因为刑罚，也是因为良心。

map hxit ddi, ni gal yet nyi mu ngeat. ⁶Nap heat pii jao, yi tao yet nyi mu; xip heat Sep Ye zyl lal ngea, tie tie nvut tao a rry tvup. ⁷Hnu cao wop cha heat kaop ngea, ze gie xip bbiit; caop pii wop cha heat, ze caop pii gie xip bbiit; kup rra njop pii wop cha heat, ze kup rra njop pii gie xip bbiit; jjao cha heat, ze jjao xip jii; hxao laol cha heat, ze xip hxao laol.

Rryl Njo Rryl Shet

⁸Nvut kaop ngea jiiit sup ddaot bbiip map biil, rryl njo rryl shet a rry mu, tie tie gie sup ddaot bbiip mu na hngul, sup njo heat ze ni jji ggup ddvep hol. ⁹Yiil nrea map biil, sup fu map biil, sup que map biil, ni laol map geal map biil, ao nu ve ddea daop zha, jiiit tii 'sup njo yaop seat' ddut tat geal gao ddaot gat hop. ¹⁰Njo nao sup ma hiel ngeat, ao set njo ze ni jji ggup ddvep ggol.

Jiit Dup Nyip Hxa Gao Kea Hxe

¹¹Ao nyi, nap heat wo set, a taot shel mu ze yiip nyuet cha taot ngea, a xit heat wo gut, a taot waol rrao ne ddea nrep bbiit taot ddet map bbu. ¹²Mii ggiep hxe ggol, mii nyip gao keap hxe, a xit heat na ddue mup lu leal hop, na hxao mal lal ssea ddea bbiit cha. ¹³Nvut jjip hnu cao zeal mgiep la, jjip mii nyip gat seat rra hngul; zzu bbup ndaop il mu map biil, ni yiil nrea ggea map biil, ni mat lyip mu rryl zil map biil; ¹⁴Sep Yet Sut Jiit Dup gie ggut ddiil hngul, fu chut wo lal shul jiiit tap du, geat ni luep ni njo tap tveat.

⁶你们纳粮，也为这个缘故；因他们是神的差役，常常特管这事。⁷凡人所当得的，就给他；当得粮的，给他纳粮；当得税的，给他上税；当惧怕的，惧怕他；当恭敬的，恭敬他。

彼此相爱

⁸凡事都不可亏欠人，惟有彼此相爱，要常以为亏欠，因为爱人的，就完全了律法。⁹像那不可奸淫，不可杀人，不可偷盗，不可贪婪，或有别的诫命，都包在“爱人如己”这一句话之内了。¹⁰爱是不加害与人的，所以爱就完全了律法。

基督的日子将近

¹¹再者，你们晓得现今就是该趁早睡醒的时候，因为我们得救，现今比初信的时候更近了。¹²黑夜已深，白昼将近，我们就当脱去暗昧的行为，带上光明的兵器。¹³行事为人要端正，好像行在白昼；不可荒宴醉酒，不可好色邪荡，不可争竞嫉妒；¹⁴总要披戴主耶稣基督，不要为肉体安排，去放纵私欲。

Vil Mu Nyip Bba Mup Lu Hxit Map Biil

14 Nrep ni ndve ddvop heat, nap heat xip xi hngul, ao ddet ni nduet nvu heat nvut jjop tap gal. ²Kaop ngea jiiit zzu biil ddeat nrep heat wop, ao ddet ndve ddvop ggaot, vut a rry zzu. ³Zzu heat hnu cao map zzu heat hnu cao gie na mat gap mu map biil; map zzu heat hnu cao zzu heat hnu cao gie hxit map biil; Sep Ye xip zap ggol. ⁴Nap ap su ngea haot sup wot zyl lal gie hxit let? Xip gao hxil nu, fal ddvea nu, xip sep pu gao rrao; ao jiiit xip gao hxil hngul, Sep xip ggat gao hxil ddot. ⁵Tat nyip gie nat nyip ddet map bbu mu na heat hnu cao wop, nyip nyip jiiit gie rryl seat na heat hnu cao wop; ao ddet mep met yaop ni ddaot na ddea wop ggea hngul. ⁶Nyip hxa sseat heat hnu cao Sep wo lal sseat ngeat, zzu heat hnu cao Sep wo lal mu zzu ngea, xip Sep Ye qaop chet; map zzu heat hnu cao Sep wo lal map zzu ngeat, xip yi Sep Ye qaop chet.

⁷A xit heat yaop wo lal ddveat heat tap yaop map wop, yaop wo lal xiil heat yi tap yaop map wop. ⁸A xit heat ddveat sseat nao, Sep wo lal ddveat ngeat, xiil lo nao Sep wo lal xiil ngeat; ao set a xit heat xiil nu ddveat jiiit Sep hnu cao ngea. ⁹Tao yet nyi mu, Jiiit Dup xiil lo ao nyi ddveat lo, jiiit xiil sul ddveat sul wo lal Sep mu.

¹⁰Nap hnu cao tao, a xit heat jiiit Sep Ye gal mot nyip ddea jiiit hxil hngul; ao set, eap zheat yet nyi vil mu nyip bba gie mup lu hxit let? Ao nyi eap zheat yet nyi vil mu nyip bba

不可论断弟兄

14 信心软弱的，你们要接纳，但不要辩论所疑惑的事。²有人信百物都可吃；但那软弱的，只吃蔬菜。³吃的人不可轻看不吃的人；不吃的人不可论断吃的人；因为神已经收纳他了。⁴你是谁，竟论断别人的仆人呢？他或站住，或跌倒，自有他的主人在；而且他也必要站住，因为主能使他站住。⁵有人看这日比那日强，有人看日日都是一样；只是各人心里要意见坚定。⁶守日的人是为主守的；吃的人是为主吃的，因他感谢神；不吃的人是为主不吃的，也感谢神。

⁷我们没有一个人为自己活，也没有一个人为自己死。⁸我们若活着，是为主而活；若死了，是为主而死；所以我们或活或死，总是主的人。⁹因此基督死了，又活了，为要作死人并活人的主。

¹⁰你这个人，为什么论断弟兄呢？又为什么轻看弟兄呢？因我们都要站在神的台前。¹¹经上写着：

gie na mat gap let. ¹¹Su kiet ggao du:

“Sep hxit: ‘Ngop ngop ssep sse hnu mgaol mot hxit: Zil mot kaop ngea ngop mot gao jue hxe, hxil ndup kaop ngea ngop mot rryp ddeat hxit hxe.’ ”

¹²Tao seat na lyip, a xit heat mep met yaop jiiit yaop nvut gie Sep Ye jiiit ggea rrao hxit ddeat ddao hxe.

Vil Mu Nyip Bba Ggat Fal Ddvea Map Biil

¹³Ao set, a xit heat bao lyip rryl mup lu hxit map biil, ap su jiiit sup qiil bal fal tvea ddea gie tveat vil mu nyip bba tap bbiit jiiit biil. ¹⁴Ngop Sep Yet Sut nyil mu ddu rryp wo nrep, kaop ngea ao map jial heat map wop; hnu cao let gie ao map jial mu na heat a rry, xip bbu kea ze ao map jial ggol. ¹⁵Nap zzu ddea yet nyi mu vil mu nyip bba ggat nduet shu nao, hnu cao njo heat jjop kea nyil jjip heat mat ngeap. Jiiit Dup xip wo lal xiil ggol, nap nap zzu ddea yet nyi mu xip tva map biil.

¹⁶Nap zut ddea gie sup ggat yal yet nyi hxit map biil; ¹⁷Sep Ye ggup zzu ndaop mat rrap, mgiep teal、rryl ddu nyi Sy Yi gao ddaot jjuep lea a rry rra. ¹⁸Nvut tat ddiil kiet rrao Jiiit Dup zhao fu heat, Sep Ye ni xip jjuep, ao nyi hnu cao let nzu ddea hxit ngeat. ¹⁹Ao set a xit heat rryl ddu heat nvut zhot, ao nyi rryl chaot mup lup zeal gao del hngul. ²⁰Zzu ddea yet nyi mu Sep Ye lal nvu tva map biil. Kaop ngea map hxit jiiit ao jial, ao ddet zzu ddea yet nyi mu sup ggat fal ddvea heat wop, ze xip yal ngea ggol. ²¹Fu zzu ngea nu, nryp ndao ngea nu, ve ddea eap zheat nvut ngea

“主说：“我凭着我的永生起誓，万膝必向我跪拜，万口必向我承认。””

¹²这样看来，我们各人必要将自己的事在神面前说明。

不可使弟兄跌倒

¹³所以，我们不可再彼此论断，宁可定意，谁也不给弟兄放下绊脚跌人之物。¹⁴我凭着主耶稣确知深信，凡物本来没有不洁净的；惟独人以为不洁净的，在他就不洁净了。¹⁵你若因食物叫弟兄忧愁，就不是按着爱人的道理行。基督已经替他死，你不可因你的食物叫他败坏。¹⁶不可叫你的善被人毁谤；¹⁷因为神的国不在乎吃喝，只在乎公义、和平并圣灵中的喜乐。

¹⁸在这几样上服侍基督的，就为神所喜悦，又为人所称许。

¹⁹所以，我们务要追求和睦的事，与彼此建立德行的事。

²⁰不可因食物毁坏神的工程。凡物固然洁净，但有人因食物叫人跌倒，就是他的罪了。

²¹无论是吃肉，是喝酒，是什么别的事，叫弟兄跌倒，一概不做才好。²²你有信心，就当在神面前守着。人在自己以

nu, vil mu nyip bba ggat fal ddvea nao, yiit bap jiiit map zeal set zut. ²²Nap nrep ni wop, ze Sep Ye jiiit ggea rrao baop sseat cha. Hnu cao yaop gie zeal biil mu na heat nvut kiet rrao, yaop gie yal map mgaop ddop, ze sop wop ggol. ²³Ni nduet sup mat vup mu zzu heat wop nao, yal ddu wop hxe, xip zzu ggaot nrep ni bbu lyi heat mat ngeap; nrep ni bbu mat lyip kaop ngea jiiit yal ddu ngea.

Yaop Ggeat Yaop Gga Ggat Ni Jjuep, Yaop Ni Jjuep Tap Luep

15 A xit heat wop ggea heat hnu cao, wop map ggea hnu cao ndve ddvop val, yaop jjuep lea tap luep cha. ²A xit heat mep met yaop ggeat gga put ggat jjuep lea, xip ggat zut bbo wop, mup lup zeal gao del hngul. ³Jiit Dup yi yaop jjuep lea map luep, su kiet ggao du seat: “Nap rru qa heat hnu cao rru qa, jiiit bbep ngop geap bbu kiet ddvot.” ⁴Ap weat ggao heat sy su jiiit a xit heat mut qeal yet nyi mu ggao ngeat, a xit heat ggat sy su jol kaop yao heat ni shel nyi ku dvep yet nyi mu hxaop laol ddea wop. ⁵Ni shel tveat, ku dvep bbiit heat Sep Ye nap heat ggat ni mop rryl seat, Jiit Dup Yet Sut ddu nzaol; ⁶ni tap giel, hxil ndup tap nap mu Sep Ye dvaop ssea, a xit heat Sep Yet Sut Jiit Dup A Bba ngea.

Sep Ye Sop Qo Yeap Tel Put Ddeat Bbop Sul Jiit Tap Ddup

⁷Ao set, nap heat rryl xi hngul, Jiit Dup nap heat xi seat rra, dvaop ssea gie Sep Ye

为可行的事上能不自责，就有福了。²³若有疑心而吃的，就必有罪；因为他吃，不是出于信心；凡不出于信心的都是罪。

叫邻舍喜悦，不求自己的喜悦

15 我们坚固的人应该担代不坚固人的软弱，不求自己的喜悦。²我们各人务要叫邻舍喜悦，使他得益处，建立德行。³因为基督也不求自己的喜悦，如经上所记：“辱骂你人的辱骂，都落在我身上。”⁴从前所写的圣经都是为教训我们写的，叫我们因圣经所生的忍耐和安慰，可以得着盼望。⁵但愿赐忍耐、安慰的神，叫你们彼此同心，效法基督耶稣；⁶一心一口荣耀神、我们主耶稣基督的父。

神的福音对犹太人和外邦人一样

⁷所以，你们要彼此接纳，如同基督接纳你们一样，使

bbiit. ⁸Ngop hxit, Jiit Dup Sep Ye rryp kea yet nyi mu ddi ni jji zap put nvut zeal put mu, gie piit pii mot xuep heat dduat diip ngeat. ⁹Ao nyi ddeat bbop sul ggat xip shao mel yet nyi mu, Sep Ye dvaop ssea; su kiet ggao du seat:

“Tao yet nyi mu ngop ddeat bbop sul gao ddaot rrao nyip nzu ddeat hxit, nyip mel ddu qaop chet hxe.”

¹⁰Bao lyip hxit:

“Nap heat ddeat bbop sul, Sep lup su chaot tap jjop mu ni jjuep cha.”

¹¹Bao lyip hxit:

“Ddeat bbop sul ap, nap heat Sep qaop chet cha; Lup su kaop ngea ap, nap heat jiit xip qaop chet cha.”

¹²Ao nyi Yii Sep Yal hxit:

“Mep dduat Yet Xiit zzep wop, yiip dot ddeat bbop sul nvut tvup ggaot, ddeat bbop sul xip hxaop laol hxe.”

¹³Hnu cao ggat hxaop laol ddea wop heat Sep Ye, nrep ni yet nyi mu jjuep lea vu sop kaop ngea, gie nap heat ni ndie ddvep, nap heat ggat Sy Yi vu lal jol mu, hxaop laol ddea ye wop ku.

Bao Lop Sep Nrep Hxit Heat Map Mu Ma Biil Fel

¹⁴Vil mu nyip bba ddiil, ngop yaol mu yi wo nrep biel, nap heat gga ddvep ddvep wop, set hxaop kaop ngea ndie ddvep, ao nyi rryl mut qeal ddop. ¹⁵Ao ddet ngop ni ye it rry tveat su ggao nap heat bbiit, tao nao nap

荣耀归与神。⁸我说，基督是为神真理作了受割礼人的执事，要证实所应许列祖的话。⁹并叫外邦人因他的怜悯，荣耀神；如经上所记：

“因此我要在外邦中称赞你，歌颂你的名。”

¹⁰又说：

“你们外邦人当与主的百姓一同欢乐。”

¹¹又说：

“外邦啊，你们当赞美主；万民哪，你们都当颂赞他。”

¹²又有以赛亚说：

“将来有耶西的根，就是那兴起来要治理外邦的，外邦人要仰望他。”

¹³但愿使人有盼望的神，因信将诸般的喜乐平安，充满你们的心，使你们借着圣灵的能力大有盼望。

保罗的宣教使命

¹⁴弟兄们，我自己也深信你们是满有善良，充足了诸般的知识，也能彼此劝戒。¹⁵但我稍微放胆写信给你们，是要提醒你们的记性，特因

heat ggat ni kie ddiil, Sep Ye ddue ddiip mu gie ngop bbiit heat hxe bbo yet nyi ngea, ¹⁶ngop ggat ddeat bbop sul wo lal Jiit Dup Yet Sut zyl lal zeal, Sep Ye sop qo mu nu ndup sul mu, ja gao gat heat ddeat bbop sul ggat Sy Yi yet nyi mu haop jjal, jjupep mu wo zap ddo ngeat. ¹⁷Ao set hxit Sep Ye nvut kea, ngop Jiit Dup Yet Sut gao ddaot rrao yaop nzu ddea hxit ddea wop. ¹⁸Jiit Dup ngop jol mu zeal heat nvut ggat ddiil map ngea nao, ngop eap zheat jiit hxit map geal, xip ngop ddut mba mup lu jol, ¹⁹sy hliel haop ngaop nvut vu lal, ao nyi Sep Ye Yi vu lal luep a rry hxit, ddeat bbop sul ggat ddut mu; ao jiit ngop Yet Lu! Sa Len rrao, mgiep mgie mu zhaol Yii Lil Li Gu! kea, keap ddea rrao jiit Jiit Dup sop qo jol. ²⁰Ngop ni diil ggol, Jiit Dup mel hxit nvut heat miil ddea map rraop mu sop qo jol, a laot zzaop sup cheap qiil kiet del hol jii. ²¹Su kiet ggao du seat:

“Xip nvut hxit dvut map nvut heat,
wo hxaop hxe.
Wo jjo map nvut heat,
wo set hxe.”

Bao Lop Lop Ma Leat Nduet

²²Ngop zat nvu yep ndeap ssao yet nyi mu, wo nap heat bbu leat map ddo. ²³Ao ddet a taot tat wot rrao, jjop kea hop biil heat miil ddea map wop, ao jiit tao tap nyit kaol, ngop ni keap mu Xiit Bant Ya leat nduet taot, nap heat bbu nat wot lyi biil, ²⁴nap heat bbu njo, wo nap heat hxaop, jiit ddaot nap heat bbu sea, ni ddaot it rry mbao ddvep,

神所给我的恩典，¹⁶使我为外邦人作基督耶稣的仆役，作神福音的祭司，叫所献上的外邦人，因着圣灵成为圣洁，可蒙悦纳。¹⁷所以论到神的事，我在基督耶稣里有可夸的。¹⁸除了基督借我做的那些事，我什么都不敢提，只提他借我言语作为，¹⁹用神迹奇事的能力，并圣灵的能力，使外邦人顺服；甚至我从耶路撒冷，直转到以利哩占，到处传了基督的福音。²⁰我立了志向，不在基督的名被称过的地方传福音，免得建造在别人的根基上，²¹就如经上所记：

“未曾闻知他信息的，
将要看见；
未曾听过的，
将要明白。”

保罗计划访问罗马

²²我因多次被拦阻，总不得到你们那里去。²³但如今在这里再没有可传的地方，而且这好几年，我切心想望到西班牙去的时候，可以到你们那里，²⁴盼望从你们那里经过，得见你们，先与你们彼此交往，心里稍微满足，然后蒙

mep ddu nap heat ggat ngop hop nduet.
²⁵Ao ddet a taot ngop Yet Lu! Sa Len leat, sy
 yaot Zhao fu. ²⁶Ma Qiip Den! nyi Yal Gat Yal
 put ni jjupe mu ja sup mu ddea gie Yet Lu! Sa
Len rrao heat sy yaot gao ddaot fep put bbiit.
²⁷Tao map hxit jiiit xip heat ni jjupe ngeat,
 ddu rryp nryp bbiit ngeat ddeat yi zha bii;
 ddeat bbop sul xip heat yi ddiil heat zut bbop
 kiet rrao bbop bbo wop ggo, ze geap bbu
 hngul ddea gie xip heat mu cha. ²⁸Ngop ggat
 nvut tao zeal ggop, mop zut tao hop xip heat
 bbiit zut ggop, ngop ze nap heat nat wot bbu
 njo, Xiit Bant Ya leat. ²⁹Ngop yi wo set, leap
 taot Jiit Dup Yet Sut nri ddvep heat hxe bbo
 bbiit jot dea hxe.

³⁰Vil mu nyip bba ddiil, ngop a xit heat
 Sep Yet Sut Jiit Dup nyi Sy Yi njo ni deap, nap
 heat kea ngop chaot tap jjop mu vu teal,
 ngop wo lal Sep Ye kea ddva, ³¹ngop ggat
Yeap Te! ddu map mu put bbu rrao wo gut
 ddeat gat, ao nyi ngop ggat Yet Lu! Sa Len wo
 lal tut heat ja sup mu ddea sy yaot let ni jjupe
 mu zap ddo; ³²ao jiiit ngop ggat Sep Ye nduet
 ddea nyil, jjupe jjupe lea lea mu nap heat
 bbu nat wot lyi, nap heat chaot wo ni ggeap
 no. ³³Ni sop gie hnu cao bbiit heat Sep Ye
 ggat tie tie nap heat na dva dva chaot rraop
 ku. At Mi.

Hnu Cao Nvu Mu Bbu Sop Ddu Nul

16 Ngop nap heat bbu ngop mop kea Fi
Bii teal gat, xip Jint Giep Lii nzeap
 mut rrao heat nvut zeal mop ngea. ²Nap heat
 cep Sep Yet nyi mu xip xi, sy yaot tap yaop

你们送行。²⁵但现在我往耶路撒冷去，供给圣徒。²⁶因为马其顿和亚该亚人乐意凑出捐项，给耶路撒冷圣徒中的穷人。²⁷这固然是他们乐意的，其实也算是所欠的债；因外邦人既然在他们属灵的好处上有分，就当把养身之物供给给他们。²⁸等我办完了这事，把这善果向他们交付明白，我就要路过你们那里，往西班牙去。²⁹我也晓得去的时候，必带着基督丰盛的恩典而去。

³⁰弟兄们，我借着我们主耶稣基督，又借着圣灵的爱，劝你们与我一同竭力，为我祈求神，³¹叫我脱离在犹太不顺从的人，也叫我为耶路撒冷所办的捐项可蒙圣徒悦纳；³²并叫我顺着神的旨意，欢欢喜喜地到你们那里，与你们同得安息。³³愿赐平安的神常和你们众人同在，阿们。

向多人问安

16 我对你们举荐我们的姊妹非比，她是坚革哩教会中的女执事。²请你们为主接待她，合乎圣徒的体

seat zeal. Xip eap zheat nvut kiet rrao nap heat ggat lal bat hngul, nap heat ze xip lal bat, xip pa taot hnu cao zat gea lal bat, ngop yi lal bat ggol.

³Bep Jiit Lat nyi Yal Juet Lat vu sop dduut nul. Xip heat Jiit Dup Yet Sut gao ddaot rrao ngop chaot nvut mu, ⁴ao nyi ngop hnu mgaol yet nyi mu yaop lep bbep gie tveat pa du. Ngop xip heat qaop chet map hxit ddi, ddeat bbop sul hiet mut na dva dva yi xip heat qaop chet. ⁵Ao nyi xip heat hxil rrao heat hiet mut vu sop dduut nul. Ngop let jjiip ddiil heat Yii Bel Nyip Tu vu sop dduut nul; xip Yal Xiit Yal rrao bao Jiit Dup bbu leat ddiel bbiip mop ngea. ⁶Ao nyi Ma Liil Yal vu sop dduut nul; xip nap heat yet nyi mu shu nja zat gea ssaop. ⁷Ao nyi ngop ggeap ggea nyi ngop chaot tap jjop mu bao fap gea heat Ngat Dot Nyip Gul nyi Yeap Nyip Yal vu sop dduut nul, xip heat zyl yaot gao ddaot rrao mel ddu wop heat ngea, ao nyi Jiit Dup gao ddaot rrao shel ngop ddet map bbu ngeat. ⁸Ao nyi ngop Jiit Dup gao ddaot rrao jjiip ddiil heat Nganl Bep Liil vu sop dduut nul. ⁹Ao nyi Jiit Dup gao ddaot rrao ngop heat chaot nvut mu heat Ej Bat Nup nyi ngop let jjiip ddiil heat Shyl Dal Gul vu sop dduut nul. ¹⁰Ao nyi Jiit Dup gao ddaot rrao shyt nvut ggop heat Yal Bii Liil vu sop dduut nul. Ao nyi Yal Liil Dot Bul hxil rrao heat hnu cao vu sop dduut nul. ¹¹Ao nyi ngop ggeap ggea Xiit Lop Tit vu sop dduut nul. Nap Qiip Sul hxip rrao Sep gao ddaot rrao heat hnu cao vu sop dduut nul. ¹²Ao nyi Sep wo lal shu nja heat Tu Fi Nap heat nyi Tu Ful Sa heat

统。她在何事上要你们帮助，你们就帮助她，因她素来帮助许多人，也帮助了我。

³问百基拉和亚居拉安。他们在基督耶稣里与我同工，⁴也为我的命将自己的颈项置之度外。不但我感谢他们，就是外邦的众教会也感谢他们。⁵又问在他们家中的教会安。问我所亲爱的以拜尼土安；他在亚细亚是归基督初结的果子。⁶又问马利亚安；她为你们多受劳苦。⁷又问我亲属与我一同坐监的安多尼古和犹尼亚安，他们在使徒中是有名望的，也是比我先在基督里。⁸又问我在我主里面所亲爱的暗伯利安。⁹又问在基督里与我们同工的耳巴奴，并我所亲爱的士大古安。¹⁰又问在基督里经过试验的亚比利安。问亚利多布家里的人安。¹¹又问我亲属希罗天安。问拿其数家在主里的人安。¹²又问为主劳苦的土非拿氏和土富撒氏安。问可亲爱为主多受劳苦的彼息氏安。¹³又问在主蒙拣选的鲁孚和他母亲安，他的母亲就是我的母亲。¹⁴又问亚逊其土、弗勒干、黑米、八罗巴、黑马，并与他们在一处的弟兄们安。¹⁵又问非罗罗古和犹利

vu sop dduut nul. Jjiip ddiil, Sep wo lal shu ddu
 zat gea ssaop heat Bii Xiip heat vu sop dduut
 nul. ¹³Ao nyi Sep let seal ssaop heat Lu Fup
 nyi xip a ma vu sop dduut nul, xip a ma ngop
 a ma ngea. ¹⁴Ao nyi Yal Xuel Qiip Tul、Fup Lep
Gat、Hep Mii、Bap Lop Bat、Hep Ma nyi xip
 heat chaot tap ggup rrao heat vil mu nyip
 bba ddiil vu sop dduut nul. ¹⁵Ao nyi Fi Lop Lop
Gul nyi Yeap Liil Yal、Nyip Liil Yal nyi xip mop
 kea mii neal, At Linp Bat nyi xip heat chaot
 tap ggup rrao heat sy yaot na dva dva vu sop
 dduut nul. ¹⁶Nap heat rryl dvaop vu sop dduut
 nul, rryl bbu haop jjal hngul. Jiit Dup hiet mut
 na dva dva jjiit nap heat vu sop dduut nul.

¹⁷Vil mu nyip bba ddiil, nap heat gao lao
 rrao dul, nap heat ggat fal ddevea, wo nzaol
 heat jjop kea mgeap heat hnu cao, ngop nap
 heat kea, ni kiet del mu xip heat bet hngul.
¹⁸Hnu cao tat dduop a xit heat Sep Jiit Dup
 zhao map fu, yaop waol bu a rry zhao fu,
 mba miit at yea yea gie ni nyit dduop map
 wop heat hnu cao heat hop. ¹⁹Nap heat dduut
 mu heat hop na dva dva bbu kea ggol, ao set
 ngop nap heat wo lal ni jjupe; ao ddet ngop
 nap heat ggat zut ddea kiet rrao ni yi, yal ddu
 kiet rrao ni ddeap ku. ²⁰Vu sop gie hnu cao
 bbiit heat Sep Ye Sa Danl gie nap heat qiil
 taot rrao nya jaol hxe. Ngop Sep Yet Sut Jiit
 Dup hxe ggat tie tie nap heat chaot rraop ku.

²¹Ngop chaot nvut mu heat Tiip Maot
Tel, nyi ngop ggeap ggea Lul Qeap、Yet Sunt、
So Xiit Bat Dep nap heat vu sop dduut nul.
²²Ngop wo lal su ggao sul Dep Diet tao, Sep
 gao ddaot rrao nap heat vu sop dduut nul.

亚、尼利亚和他姐妹，同阿林
巴，并与他们在一处的众圣
 徒安。¹⁶你们亲脸问安，彼此
 务要圣洁。基督的众教会都
 问你们安。

¹⁷弟兄们，那些离间你
 们，叫你们跌倒，背乎所学之
 道的人，我劝你们要留意躲
 避他们。¹⁸因为这样的人不服
 侍我们的主基督，只服侍自
 己的肚腹，用花言巧语诱惑
 那些老实人的心。¹⁹你们的顺
 服已经传于众人，所以我为
 你们欢喜；但我愿意你们在
 善上聪明，在恶上愚拙。²⁰赐
 平安的神快要撒但践踏在
 你们脚下。愿我主耶稣基督
 的恩常和你们同在。

²¹与我同工的提摩太和
 我的亲属路求、耶孙、所西巴
德，问你们安。²²我这代笔写
 信的德丢，在主里面问你们
 安。²³那接待我，也接待全教

²³Ngop xi, hiet mut kaop ngea yi xi heat Gat Yop ggaot nap heat vu sop ddot nul. ²⁴Lup gao ddaot rrao tvul mgaop hxal heat Yii Lat Dut nyi vil mu nyip bba Kop Tu nap heat vu sop ddot nul.

Qaop Chet

²⁵Sep Ye a rry ngop kaop jol heat sop qo, nyi kaop hxit heat Yet Sut Jiit Dup, nyi ap weat ze fal sseat heat vii nvut nyil nap heat ni mop wo ggea ddop. ²⁶Vii nvut tao a taot tveat ddeat ddao, ao jiit ddveat gao rrao heat Sep Ye fel nyil, jiit set sul na dva dva su ggat lup ggup kaop ngea ddaot lup su mot, xip heat ggat rryp kea ddot mu. ²⁷Dvaop ssea gie Yet Sut Jiit Dup yet nyi mu xip tap yaop a rry nzu bbop ca heat Sep Ye bbiit ssep sse kea ku. At Mi.

会的该犹，问你们安。城内管银库的以拉都和兄弟括土，问你们安。

颂赞

²⁵ 惟有神能照我所传的福音和所讲的耶稣基督，并照永古隐藏不言的奥秘，坚固你们的心。²⁶ 这奥秘如今显明出来，而且按着永生神的命，借众先知的书指示万国的民，使他们信服真道。²⁷ 愿荣耀，因耶稣基督归与独一无二的神，直到永远。阿们。